

บทที่ 4

ชื่อและความหมายของชื่อทำเด็วมวยไทย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ชื่อและความหมายของชื่อทำเด็วมวยไทย เนื้อหาที่จะนำเสนอแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ใหญ่ๆ คือ ส่วนที่ 1 จะอธิบายเกี่ยวกับ ชื่อทำเด็วมวยไทยและความหมายที่อ้างอิงจากพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) คำรามวยไทย การสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา และการทดลองฝึกมวยไทยด้วยตนเอง และในส่วนที่ 2 จะเป็นการเสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายของชื่อทำเด็วมวยไทยตามลำดับ คือ ความหมายของชื่อทำเด็วมวยไทย มิติแห่งความแตกต่าง อรรถลักษณะทางความหมาย และองค์ประกอบทางความหมายในรูปของแผนภูมิต้นไม้ อรรถลักษณะแจกแจงความหมาย และตารางแสดงความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของชื่อทำเด็วมวยไทย

4.1 ชื่อทำเด็วมวยไทย

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมชื่อทำเด็วมวยไทยจากเอกสารก่อนแล้วจึงสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา โดยได้ดำเนินการต่อจากขั้นตอนการเก็บข้อมูลคำเรียกประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทย ซึ่งในการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทำให้ได้พบว่า ชื่อทำเด็วมวยไทยนั้นมีการใช้ชื่อเฉพาะด้วย เช่น *หมัดตรง* มีชื่อเฉพาะว่า *กาจิกไข่* แต่เนื่องจากชื่อเฉพาะของท่าเด็วมวยไทยไม่ได้ใช้แพร่หลายทั่วไปผู้วิจัยจึงไม่วิเคราะห์ชื่อเฉพาะของท่าเด็วมวยไทยในงานวิจัยนี้

ชื่อทำเด็วมวยไทย หมายถึง ชื่อที่ใช้เรียกท่ามวยไทยเบื้องต้น ซึ่งเป็นประเภทย่อยของคำเรียกประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทยทั้ง 5 คำ ได้แก่ *หมัด สอก เข่า เตะ* และ *ถีบ* ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ชื่อทำเด็วมวยไทยเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำจำนวน 2 หรือ 3 คำ เท่านั้น
2. ชื่อทำเด็วมวยไทยประกอบด้วยคำเรียกประเภทพื้นฐานคำว่า *หมัด สอก เข่า เตะ* หรือ *ถีบ* ตามด้วยคำขยายบอกคุณสมบัติของคำเรียกประเภทพื้นฐานดังกล่าว ซึ่งในระหว่างการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ตัดชื่อท่า *เขี่ยขาหน้า* ที่พบออกไปเนื่องจากไม่เป็นไปตามคุณสมบัติข้อนี้
3. ชื่อทำเด็วมวยไทยเป็นชื่อท่าที่ใช้กันจริงและใช้กันทั่วไปในวงการมวยไทย ไม่ใช่ชื่อทำเด็วมวยไทยเฉพาะถิ่น เช่น มวยไชยา มวยลพบุรี เป็นต้น

ชื่อทำเด็วมวยไทยที่พบมีทั้งหมด 30 ชื่อ สามารถแบ่งเป็นกลุ่มตามคำเรียกประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทยที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 ได้ 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ท่าเด็วมวยไทยในกลุ่มคำเรียกประเภทพื้นฐาน *หมัด* มี 6 คำ ได้แก่

1. *หมัดตรง*
2. *หมัดสุก*
3. *หมัดเหวี่ยงหลัง*

4. หมักเสย

5. หมักแย็บ

6. หมักค้ำ

กลุ่มที่ 2 ทำเด็ยวมวยไทยในกลุ่มคำเรียกประเภทพื้นฐาน สอก มี 6 คำ ได้แก่

7. สอกดี

8. สอกคัก

9. สอกงัด

10. สอกลับ

11. สอกกลับ

12. สอกกระทู้

กลุ่มที่ 3 ทำเด็ยวมวยไทยในกลุ่มคำเรียกประเภทพื้นฐาน เซ่า มี 7 คำ ได้แก่

13. เซ่าตรง

14. เซ่าคัก

15. เซ่าเฉียง

16. เซ่าโค้ง

17. เซ่าลอย

18. เซ่ายัด

19. เซ่าเค็ง

กลุ่มที่ 4 ทำเด็ยวมวยไทยในกลุ่มคำเรียกประเภทพื้นฐาน เตะ มี 6 คำ ได้แก่

20. เตะคัก

21. เตะตรง

22. เตะเฉียง

23. เตะฟาด

24. เตะคืด

25. เตะเหวี่ยงหลัง

กลุ่มที่ 5 ทำเด็ยวมวยไทยในกลุ่มคำเรียกประเภทพื้นฐาน ถีบ มี 5 คำ ได้แก่

26. ถีบสูง

27. ถีบจิก

28. ถีบตรง

29. ถีบข้าง

30. ถีบหลัง

4.2 ความหมายของชื่อทำเด็วมวยไทย³

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการให้ความหมายของชื่อทำเด็วมวยไทยที่น่าเสนอ มีความหมายครอบคลุมและได้ใจความมากที่สุด ผู้วิจัยจึงอาศัยข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา จากพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) คำรามวยไทย และจากการทดลองปฏิบัติจริง ในลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอความหมายของชื่อทำเด็วมวยไทย และ อธิบายวิธีการทำทำเด็วมวยไทยแต่ละท่าประกอบด้วย ดังนี้

1. หมัดตรง

คำว่า *ตรง* หมายถึง เทียง ,ไม่เอียง เมื่อรวมกับคำว่า *หมัด* ชื่อท่า *หมัดตรง* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้หมัดคว่ำกดตรงไปข้างหน้าเพื่อทำร้ายคู่ต่อสู้ในระยะห่าง

ในการทำท่า *หมัดตรง* จะเริ่มจากท่าจดมวย จากนั้นผู้ชกจะชกหมัดข้างที่ถนัดหรือหมัดหลังในลักษณะคว่ำหมัด ไปจนสุดแขนตรงเข้าหาคู่ต่อสู้โดยให้หมัดขนานกับไหล่ ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีที่ผู้ชกจดมวยขวา จะใช้หมัดข้างที่ถนัด คือ หมัดขวา

ภาพที่ 7 ท่าหมัดตรง

2. หมัดฮุก

คำว่า *ฮุก* หมายถึง ควัก ซึ่ง มีความหมายว่า แกว่งให้โค้งไปตามต้องการ เมื่อรวมกับคำว่า *หมัด* ชื่อท่า *หมัดฮุก* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้หมัดคว่ำเหวี่ยงเป็นเส้น โค้งเข้าทำร้ายคู่ต่อสู้ในระยะใกล้

ในการทำท่า *หมัดฮุก* สามารถทำได้ 2 แบบ คือ แบบที่ 1 ใช้หมัดข้างเดียวกับขาหน้า และแบบที่ 2 ใช้หมัดข้างเดียวกับขาหลัง

³ ในการนำเสนอความหมายของท่าเด็วมวยไทย ผู้วิจัยจะไม่อธิบายความหมายของคำว่า *หมัด ฮอก เข่า เตะ และ ถีบ* เนื่องจากได้อธิบายไว้แล้วในบทที่ 3 นอกจากนี้ในการอธิบายวิธีการทำท่าเด็วมวยไทยท่าต่างๆจะอธิบายเฉพาะในกรณีการปฏิบัติเด็วมวยเท่านั้น ไม่ใช่ในเวทีการต่อสู้

⁴ คำว่า *ฮุก* มาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษ to hook ที่หมายถึง ควัก

ภาพที่ 8 ท่าหมัดศอก

3. หมัดเหวี่ยงหลัง

คำว่า *เหวี่ยง* หมายถึง ขว้าง ส่วน คำว่า *หลัง* หมายถึง ด้านหลังซึ่งอยู่ตรงข้ามกับด้านหน้ารวมกันแล้ว ชื่อท่า *หมัดเหวี่ยงหลัง* มีความหมายว่า ท่ามวยไทยที่ใช้การหมุนตัวเหวี่ยงหมัดคว่ำไปฟาดคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหลังในระยะไกล โดยให้หมัดเคลื่อนที่เป็นวงกว้างปะทะร่างกายส่วนคอขึ้นไป

ในการทำท่า *หมัดเหวี่ยงหลัง* สามารถใช้หมัดหน้าหรือหมัดหลังก็ได้และจะใช้เฉพาะในกรณี que ผู้ชกได้ทำท่าเดียวมวยไทยท่าใดท่าหนึ่งพลาดไป ตัวอย่าง เช่น ผู้ชกทำท่า *หมัดตรง* พลาด และคู่ต่อสู้หลบมาอยู่ด้านหลัง ดังนั้นผู้ชกจึงทำท่า *หมัดเหวี่ยงหลัง* โดยเหวี่ยงหมัดในลักษณะใดก็ได้ตามถนัดและเหยียดแขนตรงจากด้านหน้าไปหาคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหลังจนสุดแขน

ภาพที่ 9 ท่าหมัดเหวี่ยงหลัง

4. หมัดเสย

คำว่า *เสย* หมายถึง ชกซ้อนขึ้น เมื่อรวมกับคำว่า *หมัด* ชื่อท่า *หมัดเสย* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้หมัดหงายชกซ้อนไปที่ส่วนของร่างกายผู้ชกบริเวณเอวขึ้นไปที่อยู่ด้านหน้าในระยะใกล้เพื่อทำร้าย โดยให้หมัดเคลื่อนที่จากด้านล่างขึ้นสู่ด้านบนจนสุดแขน

ในการทำท่า *หมัดเสย* จะเริ่มจากท่าจคมวย จากนั้นจึงชกหมัดข้างใดก็ได้จากด้านล่างขึ้นไปยังจุดปะทะของคู่ต่อสู้ด้านบน คือ ปลายคาง ในลักษณะหงายหมัดโดยจะงอข้อศอกค้างไว้หรือเหยียดแขนตรงในภายหลังก็ได้

ภาพที่ 10 ท่า *หมัดเสย*

5. *หมัดแย็บ*

คำว่า *แย็บ* หมายถึง แห่ ซึ่ง แห่ มีความหมายว่า หยอกเข้า, กวน เมื่อรวมกัน ชื่อท่า *หมัดแย็บ* มีความหมายว่า ท่ามวยไทยที่ใช้หมัดในการชกหยอกคู่ต่อสู้ที่อยู่ทางด้านหน้าทั้งในระยะห่างเพื่อทำลายจังหวะของคู่ต่อสู้ ทำให้คู่ต่อสู้เสียสมาธิ ลักษณะการเคลื่อนที่ของ *หมัดแย็บ* เหมือนนุงก กล่าวคือ หมัดจะเหยียดตรงไปปะทะเป้าหมายบริเวณคอและชักกลับทันทีเสมอ

ในการทำท่า *หมัดแย็บ* จะเริ่มจากท่าจคมวย จากนั้น ชกหมัดข้างที่ไม่ถนัดหรือหมัดหน้าในลักษณะคว่ำหมัดและเหยียดแขนตรงแล้วดึงกลับมาที่ท่าเริ่มต้นทันที ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้ชกจคมวยขวา ให้ใช้หมัดซ้าย

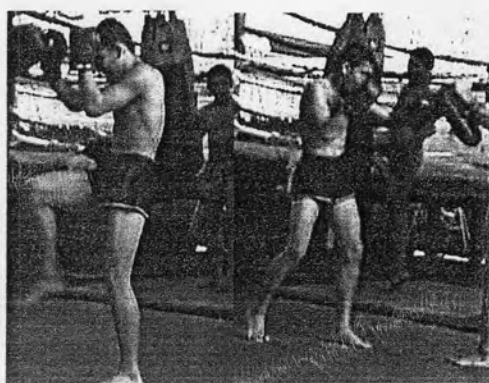
ภาพที่ 11 ท่า *หมัดแย็บ*

⁵ คำว่า *แย็บ* มาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษ to jab ที่หมายถึง แห่

6. หมัดค้ำ

คำว่า *ค้ำ* หมายถึง ยัน เมื่อรวมกับคำว่า *หมัด* ชื่อท่า *หมัดค้ำ* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้หมัดในลักษณะคล้ายหมัดเพื่อดันคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าบริเวณเอวขึ้นไปไม่ให้เข้ามาประชิดตัวหรือเพื่อเปิดทางให้ผู้ชกใช้หมัดอื่นต่อไป ลักษณะการเคลื่อนที่เหมือนการใช้ฝ่ามือผลักคู่ต่อสู้ออกไปเป็นเส้นตรง

ในการทำท่า *หมัดค้ำ* จะเริ่มที่การยืนจดมวย และใช้หมัดหน้าผลักคู่ต่อสู้ออกไปในขณะที่หมัดหลังก็เตรียมพร้อมที่จะชกเข้าหาเป้าหมาย ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้ชกจดมวยขวา ให้ทำท่า *หมัดค้ำ* ด้วยหมัดซ้าย

ภาพที่ 12 ท่าหมัดค้ำ

7. สอกตี

คำว่า *ตี* หมายถึง โบย , ฟาด , เตะ เมื่อรวมกับคำว่า *สอก* ชื่อท่า *สอกตี* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้สอกในแนวนอนเหวี่ยงเป็นเส้นโค้งจากด้านบนลงมาด้านล่าง คล้ายกับการฟันดาบสะพายแรง เพื่อทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะใกล้

ในการทำท่า *สอกตี* จะเริ่มจากยกสอกให้อยู่ในลักษณะแนวนอนแล้วจึงเหวี่ยงสอกโค้งลงหาเป้าหมาย โดยจะใช้สอกข้างเดียวกันหรือตรงข้ามกับเท้าหน้าก็ได้ ตัวอย่างเช่น จากทำยืนจดมวยขวาสามารถใช้สอกซ้ายหรือสอกขวาก็ได้

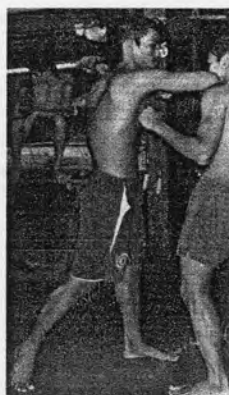

ภาพที่ 13 ท่าสอกตี

8. สอกตัด

คำว่า **ตัด** หมายถึง ฟันหรือขลิบให้ขาด , ทำให้ขาด เมื่อรวมกับคำว่า **สอก** ชื่อท่า **สอกตัด** หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้ศอกเหวี่ยงเป็นเส้นตรงแนวนอนเหมือนการใช้มีดหรือดาบฟันไม้ไผ่ขาด 2 ท่อน กล่าวคือ ปลายข้อศอกจะเคลื่อนที่ผ่านเป้าหมายจากฝั่งหนึ่งไปอีกฝั่งหนึ่งเพื่อทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะใกล้

ในการทำท่า **สอกตัด** จะเหมือนกับการทำท่า **สอกตี** คือ ยกศอกให้อยู่ในลักษณะแนวนอน และสามารถใช้ศอกข้างเดียวกันหรือตรงข้ามกับเท้าหน้าก็ได้ แต่จะต่างกันที่ลักษณะการเคลื่อนที่ของศอก ที่ต้องเหวี่ยงศอกให้กระทบเป้าหมายแบบลากผ่านอย่างรวดเร็ว

ภาพที่ 14 ท่าสอกตัด

9. สอกงัด

คำว่า **งัด** หมายถึง สอดแล้วกดให้ปลายที่สอดนั้นติดขึ้น เมื่อรวมกับคำว่า **สอก** ชื่อท่า **สอกงัด** หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้ศอกเคลื่อนที่ขึ้นสู่ด้านบนเพื่อทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะใกล้

ในการทำท่า **สอกงัด** จะเหมือนกับการทำท่า **สอกตี** และ **สอกตัด** คือ สามารถใช้ศอกข้างเดียวกันหรือตรงข้ามกับเท้าหน้าก็ได้ แต่จะเริ่มจากการยกศอกในแนวตั้ง และ เป้าหมายของท่านี้ คือ คางของคู่ต่อสู้เท่านั้น ตัวอย่างเช่น ในท่าจคมวยขวา ผู้ชกต้องเหวี่ยงศอกขวาหรือซ้ายขึ้นด้านบนเป็นเส้นตรงเข้าสู่เป้าหมาย

ภาพที่ 15 ท่าสอกงัด

10. สอกลับ

คำว่า *สับ* หมายถึง เจาะลงด้วยของแหลม , ฟันหรือชอยด้วยของมีคม เมื่อรวมกับคำว่า *สอก* ชื่อท่า *สอกสับ* มีความหมายว่า ท่ามวยไทยที่ใช้สอกเคลื่อนที่เป็นแนวตั้งจากด้านบนลงมาด้านล่างซึ่งตรงข้ามกับ *สอกงัด* เพื่อทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะใกล้เฉพาะในกรณีที่จุดปะทะของคู่ต่อสู้อยู่ต่ำกว่าระดับปลายสอกของผู้ชก

ในการทำท่า *สอกสับ* จะเหมือนกับการทำท่า *สอกตี* *สอกตัด* และ *สอกงัด* คือ สามารถใช้สอกข้างเดียวกันหรือตรงข้ามกับเท้าหน้าก็ได้ แต่ลักษณะของสอกจะต้องเริ่มจากยกสอกในแนวตั้ง ตัวอย่างเช่น ในท่ายืนจคมวยชว ผู้ชกต้องเคลื่อนสอกขวาหรือซ้ายเป็นเส้นตรงลงมาที่เป้าหมายด้านล่าง

ภาพที่ 16 ท่าสอกสับ

11. สอกกลับ

คำว่า *กลับ* หมายถึง พลิก , พลิกหน้าเป็นหลัง เมื่อรวมกับคำว่า *สอก* ชื่อท่า *สอกกลับ* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้การหมุนตัวเหวี่ยงสอกแนวนอนไปด้านหลังเพื่อทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะใกล้ ลักษณะการเคลื่อนที่ของ *สอกกลับ* จะเป็นวงกลมเต็มวง โดยให้ปลายข้อศอกเคลื่อนที่ไปปะทะเป้าหมายด้านหลังบริเวณคอขึ้นไป

ในการทำท่า *สอกกลับ* จะต้องใช้สอกที่ถนัดหรือสอกหลังเสมอ ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้ชกจคมวยชว ผู้ชกต้องสับหน้าด้วยเท้าซ้าย จากนั้นหมุนตัวไปทางขวาเพื่อหันหลังให้กับคู่ต่อสู้ แล้วเหวี่ยงสอกขวาจากด้านหน้าอ้อมไปหาคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหลัง

ภาพที่ 17 ท่าสอกกลับ

12. สอกกระทู้

คำว่า *กระทู้* หมายถึง คำ, กระแทกให้ออก เมื่อรวมกับคำว่า *สอก* ชื่อท่า *สอกกระทู้* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้การเหวี่ยงศอกที่เริ่มจากศอกแนวตั้งไปกระแทกที่ท้องของคู่ต่อสู้ ซึ่งนิยมใช้ในกรณีที่ผู้ชกหันหลังให้คู่ต่อสู้ ลักษณะการเคลื่อนที่ของศอกเป็นเส้นตรงจากด้านหน้าไปด้านหลังเหมือนการแกว่งแขนอย่างธรรมชาติขณะวิ่ง โดยจะเคลื่อนไปปะทะบริเวณเอวขึ้นไป

ในการทำท่า *สอกกระทู้* จะเริ่มจากการยกศอกให้อยู่ในแนวตั้งแล้วเหวี่ยงจากด้านหน้าไปกระแทกเป้าหมายด้านหลัง โดยจะเหวี่ยงศอกที่อยู่ด้านหน้าหรือศอกที่อยู่ด้านหลังก็ได้ และต้องก้าวไปด้านหลังเพื่อทรงตัวด้วยเท้าข้างเดียวกับศอกที่ใช้ด้วย

ภาพที่ 18 ท่าสอกกระทู้

13. เข้าตรง

คำว่า *ตรง* มีความหมายเดียวกับคำว่า *ตรง* ใน *หมัดตรง* เมื่อรวมกับคำว่า *เข้า* ชื่อท่า *เข้าตรง* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้เข้ากระแทกตรงไปข้างหน้าเพื่อทำร้ายคู่ต่อสู้ในระยะใกล้ โดยเข้าจะเคลื่อนที่ไปด้านหน้าปะทะบริเวณหัวถึงเอวเป็นเส้นตรงเหมือน *หมัดตรง*

ในการทำท่า *เข้าตรง* หัวเข้าจะตั้งตรงและสามารถใช้เข้าหน้าหรือเข้าหลังก็ได้ ตัวอย่างเช่น จากท่ายืนจดมวยขวา ให้ยกแขนทั้ง 2 ข้างขึ้นด้านบน จากนั้นยกเข้าข้างใดข้างหนึ่งขึ้นมาด้านหน้าเป็นเส้นตรงพร้อมกับดึงแขนทั้ง 2 ข้างลงมาเหมือนกับการใช้มือโน้มคอกคู่ต่อสู้

ภาพที่ 19 ท่าเข้าตรง

14. เข้าตัด

คำว่า *ตัด* มีความหมายเดียวกับ *ตัด* ใน *สอกตัด* เมื่อรวมกับคำว่า *เข้า* ชื่อท่า *เข้าตัด* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้เข้าในแนวอนชนานกับพื้นทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะใกล้ โดยหัวเข่าจะเคลื่อนที่กระทบจุดปะทะบริเวณตัวและผ่านเลยไป

ในการทำท่า *เข้าตัด* เริ่มจากการยกเข่าให้อยู่ในแนวอน โดยจะใช้เข้าหน้าหรือเข้าหลังก็ได้ ตัวอย่างเช่น จากท่าจคมวยขวา ให้เหวี่ยงเข่าข้างหนึ่งขึ้นไปด้านข้างแล้วเหวี่ยงเข้าหาเป้าหมายเป็นเส้นขนานกับพื้นพร้อมกับเหวี่ยงแขนด้านตรงข้ามกับเข่าขึ้นเพื่อป้องกันใบหน้าและเพื่อการทรงตัว

ภาพที่ 20 ท่าเข้าตัด

15. เข้าเฉียง

คำว่า *เฉียง* มีความหมายว่า ทแยง เมื่อรวมกับคำว่า *เข้า* ชื่อท่า *เข้าเฉียง* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้เข้าแนวตั้งทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะใกล้ นอกจากนี้ยังใช้มือในการโน้มคอและจับยึดให้คู่ต่อสู้อยู่นิ่งหรือเอียงไปในทิศทางที่ผู้ชกต้องการ ลักษณะการเคลื่อนที่ของเข่าเป็นเส้นโค้งปะทะบริเวณหัวถึงขา

ในการทำท่า *เข้าเฉียง* สามารถใช้เข้าข้างใดก็ได้ โดยจากท่ายืนจคมวย ให้เริ่มจากยกเข่าในแนวตั้ง จากนั้นเหวี่ยงเข่าขึ้นไปด้านข้างก่อนแล้วจึงเหวี่ยงเป็นเส้นโค้งเข้ามาจบบที่ด้านข้างของคู่ต่อสู้ เมื่อเหวี่ยงเข่าขึ้นมาแล้วลักษณะการเคลื่อนที่ของเข่าจะเป็นเส้นโค้งเข้าหาเป้าหมาย

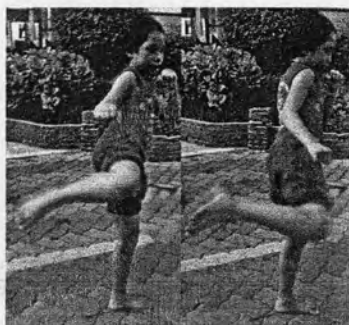

ภาพที่ 21 ท่าเข้าเฉียง

16. เข่าโค้ง

คำว่า โค้ง มีความหมายว่า ไม่ตรง เมื่อรวมกับคำว่า เข่า ชื่อท่า เข่าโค้ง หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้เข่าแนวนอนทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะใกล้ ลักษณะการเคลื่อนที่ของ เข่าโค้ง คล้ายกับ สอก ตี กล่าวคือ จะเคลื่อนที่เป็นเส้น โค้งลงแนวเฉียงจากด้านบนลงด้านล่างปะทะบริเวณเอวถึงขา

ในการทำท่า เข่าโค้ง ไม่ต้องยกแขนทั้ง 2 ข้างขึ้น และสามารถใส่เข่าหน้าหรือเข่าหลังก็ได้ โดย จากท่ายืนจคมวย ให้เริ่มจากการยกเข่าในแนวนอน จากนั้นเหวี่ยงเข่าขึ้นไปด้านข้างลักษณะของ สะโพกตรงไม่คว่ำ แล้วเหวี่ยงเข่าอ้อมไปยังจุดปะทะด้านหลังแบบคว่ำสะโพก การเคลื่อนที่ของเข่าเป็น เส้น โค้งลงมาที่เป้าหมายเพื่ออกคให้คู่ต่อสู้ล้มลง

ภาพที่ 22 ท่าเข่าโค้ง

17. เข่าลอย

คำว่า ลอย มีความหมายว่า ทรงตัวอยู่ในอากาศได้, เคลื่อนสูงไปในอากาศ เมื่อรวมกับคำว่า เข่า ชื่อท่า เข่าลอย หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้การกระโดดลอยตัวในอากาศและใช้เข่าแนวตั้งทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะห่าง โดยจะใช้ในกรณีที่ต้องการจัดการคู่ต่อสู้ที่เสียหลักให้ไม่สามารถลุกขึ้นมาสู้ได้อีก ลักษณะของหัวเข่าและการเคลื่อนที่ของเข่าเหมือน เข่าตรง แต่ต้องกระโดดให้เข่าปะทะบริเวณเอวขึ้นไป

ในการทำท่า เข่าลอย คู่ต่อสู้จะอยู่ในระยะห่างจากผู้ชกมาก ดังนั้นจากท่ายืนจคมวย ผู้ชกต้องอาศัยการวิ่งแล้วกระโดดลอยตัวในอากาศแล้วยกเข่าแนวตั้งไปกระแทกที่เป้าหมาย

ภาพที่ 23 ท่าเข่าลอย

18. เข้ายัด

คำว่า *ยัด* หมายถึง อัด, ดันเข้าไป เมื่อรวมกับคำว่า *เข้า* ชื่อท่า *เข้ายัด* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้เข้าทำร้ายคู่ต่อสู้เหมือนเข้าตรง โดยจะใช้กับคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะใกล้ ประกอบกับใช้มือโน้มคอหรือจับเอวเพื่อยึดให้คู่ต่อสู้อยู่กับที่ ลักษณะของหัวเข้าและการเคลื่อนที่พุ่งไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงเหมือนเข้าตรง แต่เมื่อถึงจุดแล้วต้องกดเข่าลงให้เข้าปะทะบริเวณท้องด้วย

ในการทำท่า *เข้ายัด* เหมือนกับการทำท่า *เข้าตรง* ทุกประการ แต่ต่างกันตรงที่ เมื่อผู้ชกยกเข่าข้างหนึ่งขึ้นมาด้านบนเข้าสู่เป้าหมายแล้วจะต้องกระแทกเข่าลงซ้ำที่เป้าหมายอีกครั้งหนึ่ง

ภาพที่ 24 ท่าเข้ายัด

19. เข่าเค้ง

คำว่า *เค้ง* หมายถึง คิดตัวขึ้น, กระดอนขึ้น เมื่อรวมกับคำว่า *เข้า* ชื่อท่า *เข่าเค้ง* มีความหมายว่า ท่ามวยไทยที่ใช้เข้าทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะใกล้เหมือนท่า *เข่าเฉียง* แต่ต้องอาศัยการกระแทกเข้าอย่างค่อเนื่องและกระโดดพ่นพีนเล็กน้อย

ในการทำท่า *เข่าเค้ง* เหมือนกับการทำท่า *เข่าเฉียง* แต่ต่างกันตรงที่ ผู้ชกต้องกระโดดเตี้ยๆ พร้อมกับเหวี่ยงเข่าเป็นเส้นโค้งเข้าหาบริเวณด้านข้างของคู่ต่อสู้ จากนั้นวางเข่าลงและทำลักษณะเดิมอีกซ้ำอีกหลายครั้งอย่างต่อเนื่อง

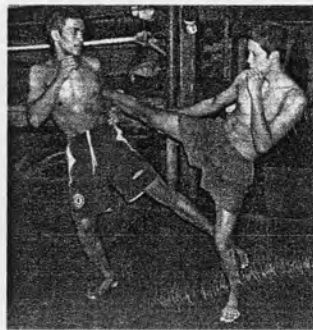

ภาพที่ 25 ท่าเข่าเค้ง

20. เตะตัด

คำว่า *ตัด* มีความหมายเดียวกับ คำว่า *ตัด* ใน *ศอกตัด* เมื่อรวมกับคำว่า *เตะ* ชื่อท่า *เตะตัด* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้ขาทำร้ายหรือทำให้คู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะห่างนั้นเสียหลัก ลักษณะการเคลื่อนที่เป็นเส้นตรงแนวอนลากผ่านพื้นผิหนึ่งปะทะหัวถึงขาด้านข้างและไปจบที่พื้นอีกผิหนึ่ง

ในการทำท่า *เตะตัด* สามารถทำได้ 3 ระดับ คือ ปลายเท้าต่ำกว่าโคนขา ปลายเท้าเท่ากับโคนขา และ ปลายเท้าสูงกว่าโคนขา ทุกระดับจะเริ่มจากท่ายืนจคมวย ในการเตะสามารถใช้ขาหน้าหรือขาหลังก็ได้ แต่ผู้ชกจะต้องเหวี่ยงแขนด้านตรงข้ามกับขาที่เตะขึ้นมาป้องกันใบหน้าและต้องตะแคงสะโพกไปในทิศทางตรงกันข้ามกับขาที่ใช้เตะด้วย

ภาพที่ 26 ท่าเตะตัด

21. เตะตรง

คำว่า *ตรง* มีความหมายเดียวกับ *ตรง* ใน *หมัดตรง* เมื่อรวมกับคำว่า *เตะ* ชื่อท่า *เตะตรง* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้ขาทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะห่าง ลักษณะการเคลื่อนที่เป็นเส้นตรงจากพื้นด้านล่างเคลื่อนสู่เป้าหมายด้านบนปะทะบริเวณเอวขึ้นไป

ในการทำท่า *เตะตรง* วิธีการปฏิบัติเหมือน *เข่าตรง* แต่ต้องเหยียดขาตรงตลอดทั้งขา ปลายเท้าอยู่ระดับสูงกว่าโคนขา และไม่ยกสะโพก จากนั้นเหวี่ยงแขนไปในทิศทางตรงกันข้ามกับขาที่ใช้เพื่อป้องกันใบหน้า และไม่ต้องดึงขาไปด้านหลัง ในการเตะจะใช้ขาหน้าหรือขาหลังก็ได้

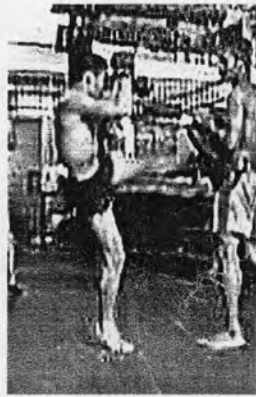

ภาพที่ 27 ท่าเตะตรง

22. เตะเฉียง

คำว่า *เฉียง* มีความหมายเดียวกับ *เฉียง* ใน *เข้าเฉียง* เมื่อรวมกับคำว่า *เตะ* ชื่อท่า *เตะเฉียง* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้ขาทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าที่บริเวณลำตัวด้านข้างในระยะห่าง ลักษณะการเคลื่อนที่ของขาจะเหวี่ยงเป็นเส้นโค้งจากพื้นด้านล่างขึ้นปะทะบริเวณเอวขึ้นไปแล้วเหวี่ยงกลับมาที่พื้นดั้งเดิม

ในการทำท่า *เตะเฉียง* เริ่มจากทำยืนจดมวย ในการเตะจะใช้ขาหน้าหรือขาหลังก็ได้ แต่ต้องเตะให้ปลายเท้าสูงกว่าโคนขาและต้องเหวี่ยงแขนด้านตรงข้ามกับขาที่เตะขึ้นป้องกันใบหน้าและตะแคงสะโพกไปในทิศทางตรงข้ามกับขาที่เตะ จากนั้นจึงเหวี่ยงขากลับมาที่ท่าเริ่มต้นดั้งเดิม

ภาพที่ 28 ท่าเตะเฉียง

23. เตะฟาด

คำว่า *ฟาด* มีความหมายเช่นเดียวกับ *ตี* ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว เมื่อรวมกับคำว่า *เตะ* ชื่อท่า *เตะฟาด* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้ขาทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะห่าง ลักษณะการเคลื่อนที่เหมือน *ศอกตี* กล่าวคือ ขาจะถูกเหวี่ยงเป็นวงรีแนวทแยงจากพื้นด้านล่างปะทะบริเวณเอวขึ้นไปและจบลงที่พื้นด้านล่าง

ในการทำท่า *เตะฟาด* เริ่มจากทำยืนจดมวย ในการเตะสามารถใช้ได้ทั้งขาหน้าและขาหลัง แต่ต้องเตะแบบตะแคงสะโพกและให้ปลายเท้าสูงกว่าโคนขา และเหวี่ยงแขนไปในทิศทางตรงข้ามกับขาที่เตะ ในช่วงที่ขาจะปะทะเป้าหมายจะต้องพลิกข้อเท้าลงเพื่อกดให้คู่ต่อสู้ล้มลงสู่พื้นพร้อมกับขา

ภาพที่ 29 ท่าเตะฟาด

24. เตะคืด

คำว่า คืด หมายถึง ้งคืบ เมื่อรวมกับคำว่า เตะ ชื่อท่า เตะคืด หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้ขา เฉพาะท่อนล่างในการหลอกและป้องกันไม่ให้คู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าเข้ามาทำร้าย ลักษณะการเคลื่อนไหวที่ เหมือนการเตะฟุตบอล กล่าวคือ จะใช้การสะบัดแข้งขึ้นปะทะบริเวณเอวขึ้นไป

ในการทำท่า เตะคืด จะเป็นการผสมผสานท่าเข้าตรง และ เตะตรง เข้าด้วยกัน โดยจากท่า ยืนจคมวย ให้ยกขาหน้าหรือขาหลังขึ้นในลักษณะงอ แต่ไม่ยกสะโพก จากนั้นเหยียดตรงออกไปสู่เป้าหมาย พร้อมกับการเหวี่ยงแขนด้านตรงข้ามกับขาที่เตะขึ้นมาป้องกันใบหน้า

ภาพที่ 30 ท่าเตะคืด

25. เตะเหวี่ยงหลัง

คำว่า เหวี่ยงหลัง มีความหมายเหมือนกับ เหวี่ยง และ หลัง ใน หมัดเหวี่ยงหลัง เมื่อรวมกับ คำว่า เตะ ชื่อท่า เตะเหวี่ยงหลัง หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้สันเท้าทำร้ายคู่ต่อสู้ในระยะห่างโดยอาศัยการ หมุนตัวเพื่อเหวี่ยงขาไปยังเป้าหมาย ซึ่งมักใช้ในกรณีที่เกิดการเตะพลาดเป้าหมาย ลักษณะการเคลื่อนไหว ของขาจะถูกเหวี่ยงเป็นวงกลมเต็มวงปะทะบริเวณเอวขึ้นไป

ในการทำท่า เตะเหวี่ยงหลัง เหมือนกับการทำท่า สอกกลับ แต่ใช้ขาหน้าหรือขาหลัง ตัวอย่าง เช่น จากท่ายืนจคมวยขวา ผู้ชกอาจเตะดัดระดับข้อเท้าหรือเตะหลอกด้วยขาขวา จากนั้นหมุนตัวไปทาง ซ้ายพร้อมกับเหวี่ยงขาซ้ายขึ้นไประดับสูงปะทะเป้าหมายด้านหลัง

ภาพที่ 31 ท่าเตะเหวี่ยงหลัง

26. ถีบสูง

คำว่า **สูง** หมายถึง **ไม้ดำ** ซึ่งในที่นี้หมายถึงบริเวณใบหน้าของคู่ต่อสู้ เมื่อรวมกับคำว่า **ถีบ** ชื่อท่า **ถีบสูง** หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้ฝ่าเท้าตบหยอกหรือยั่วโมโหคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะห่าง โดยจะให้ขาเคลื่อนที่จากด้านล่างขึ้นด้านบน ปลายเท้าสูงกว่าโคนขา และใช้ฝ่าเท้าปะทะบริเวณคอขึ้นไป

ในการทำท่า **ถีบสูง** สามารถใช้ได้ทั้งฝ่าเท้าหน้า และฝ่าเท้าหลัง โดยจากท่ายืนจคมวย ให้ผู้ชกเหยียดขาขึ้นเหมือน **เตะตรง** จากนั้นตบฝ่าเท้าลงที่ใบหน้าของคู่ต่อสู้ พร้อมกับเหยียดแขนด้านตรงข้ามกับฝ่าเท้าขึ้นป้องกันใบหน้าตนเอง

ภาพที่ 32 ท่าถีบสูง

27. ถีบจิก

คำว่า **จิก** หมายถึง **กดลง, หยิก** เมื่อรวมกับคำว่า **ถีบ** ชื่อท่า **ถีบจิก** หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้ฝ่าเท้าและนิ้วเท้าทำร้ายคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะห่าง การเคลื่อนที่ของฝ่าเท้าเป็นเส้นตรงเข้าปะทะบริเวณลำตัว

ในการทำท่า **ถีบจิก** สามารถทำได้ทั้งฝ่าเท้าหน้าและฝ่าเท้าหลัง โดยเริ่มจากท่าจคมวย ให้ผู้ชกยกขาอเข้าหาตัว จากนั้นเหยียดขาออกไปเป็นเส้นตรงเพื่อให้ฝ่าเท้าปะทะเป้าหมายและกดนิ้วเท้าลง เมื่อรวมกับคำว่า **แขนต้องประคองอยู่ในท่า ตั้งการ์ด เสมอ**

ภาพที่ 33 ท่าถีบจิก

28. ถีบตรง

คำว่า *ตรง* มีความหมายเหมือน *ตรง* ใน *หมัดตรง* เมื่อรวมกับคำว่า *ถีบ* ชื่อท่า *ถีบตรง* หมายถึง ท่ามวยไทยที่ใช้ฝ่าเท้ากันไม่ให้คู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะห่างเข้ามาประชิดตัว รวมถึงใช้ตัดกำลังคู่ต่อสู้ด้วย ลักษณะการเคลื่อนที่จะเหมือนกับ *ถีบจิก* ปะทะบริเวณเอวขึ้นไป

ในการทำท่า *ถีบตรง* เหมือนกับการทำท่า *ถีบจิก* แต่ไม่ต้องกอดนิ้วเท้าลงที่เป้าหมายและไม่ยกสะโพก กล่าวคือ ต้องไม่ให้สะโพกข้างใดข้างหนึ่งอยู่ในลักษณะคว่ำหรือตะแคง

ภาพที่ 34 ท่าถีบตรง

29. ถีบข้าง

คำว่า *ข้าง* หมายถึง *สี่ข้าง* ในที่นี้อาจหมายถึง ด้านข้างของลำตัว เมื่อรวมกับคำว่า *ถีบ* ชื่อท่า *ถีบข้าง* หมายถึงท่ามวยไทยที่ใช้ฝ่าเท้าเพื่อกันคู่ต่อสู้ออกไปหรือเพื่อตัดกำลังคู่ต่อสู้ที่อยู่ด้านหน้าในระยะห่าง ลักษณะการเคลื่อนที่ของท่านี้เหมือนกับท่าถีบอื่นๆ คือ เป็นเส้นตรง ปะทะบริเวณหัวถึงขา

ในการทำท่า *ถีบข้าง* เหมือนกับท่าถีบอื่นๆ แต่ผู้ชกจะต้องตะแคงลำตัวและสะโพกเพื่อให้ใบหน้าอยู่ห่างจากระยะหมัดของคู่ต่อสู้มากขึ้น

ภาพที่ 35 ท่าถีบข้าง

30. ถีบหลัง

คำว่า *หลัง* มีความหมายเดียวกับ *เหวี่ยง* และ *หลัง* ใน *หมัดเหวี่ยงหลัง* เมื่อรวมกับคำว่า *ถีบ* ชื่อท่า *ถีบหลัง* หมายถึงท่ามวยไทยที่ใช้ฝ่าเท้าเพื่อกันคู่ต่อสู้ออกไปหรือเพื่อตัดกำลังคู่ต่อสู้ในกรณีที่ผู้ชกหันหลังให้คู่ต่อสู้ ลักษณะการเคลื่อนที่ของการถีบเป็นเส้นตรงไปด้านหลัง ปะทะบริเวณลำตัว

ในการทำท่า ถีบหลังใช้วิธีการงอและเหยียดขา เหมือนกับท่าถีบอื่นๆ แต่จะต้องถีบไปด้านหลัง และก้มตัวไปข้างหน้า

ภาพที่ 36 ท่าถีบหลัง

4.3 มิติแห่งความแตกต่างและอรรถลักษณะของชื่อท่าเดี่ยวมวยไทย

เมื่อได้กำหนดความหมายของชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยทั้ง 30 ชื่อแล้ว ในขั้นต่อไปผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายของชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยโดยใช้หลักการเดียวกันกับที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 3 จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบมิติแห่งความแตกต่างที่สามารถแยกชื่อท่าเดี่ยวทั้งหมดให้ต่างกันได้ 5 มิติ ได้แก่ อวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ ส่วนของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ วิธีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ ลักษณะของการใช้อวัยวะ และ วิธีการท่าท่า ทั้ง 5 มิติ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1 อวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ

ผู้วิจัยได้กำหนดให้มีมิติ อวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ เป็นมิติแห่งความแตกต่าง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาความหมายของชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยทั้งหมดผู้วิจัยพบว่า ชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยทั้ง 30 ชื่อ แตกต่างกันตามอวัยวะที่ใช้ในการทำท่า 4 ชนิด คือ หมัด สอก เข่า เท้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปว่า มิติ อวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ เป็นมิติที่แยกชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยทั้ง 30 ชื่อ ออกเป็น 4 ประเภท และได้ระบุนอรรถลักษณะโดยย่อไว้ดังนี้ (ดูตารางที่ 4 ประกอบ)

ประเภทที่ 1 หมัด มีอรรถลักษณะโดยย่อว่า [+ หมัด] หมายถึง ในการท่าเดี่ยวมวยไทยเหล่านี้จะใช้ หมัด เป็นอวัยวะในการทำท่าเดี่ยว ชื่อท่าเดี่ยวที่ใช้ หมัด ได้แก่ หมัดตรง หมัดค้ำ หมัดสูก หมัดแย็บ หมัดเสย และ หมัดเหวี่ยงหลัง

ประเภทที่ 2 สอก มีอรรถลักษณะโดยย่อว่า [+ สอก] หมายถึง ในการท่าเดี่ยวมวยไทยเหล่านี้จะใช้ สอก เป็นอวัยวะในการทำท่าเดี่ยว ชื่อท่าเดี่ยวที่ใช้ สอก ได้แก่ สอกตี สอกตัด สอกกัด สอกกลับ สอกกระทุ้ง และ สอกสับ

ประเภทที่ 3 เข้า มีอรรถลักษณะโดยย่อว่า [+ เข้า] หมายถึง ในการทำท่าทำเด็วมวยไทยเหล่านี้ จะใช้ เข้า เป็นอวัยวะในการทำท่าเด็ว ชื่อท่าเด็วที่ใช้ เข้า ได้แก่ *เข้าตัด เข้าตรง เข้าเฉียง เข้าโค้ง เข้าลอย เข้าชัก และ เข้าเค้ง*

ประเภทที่ 4 เท้า มีอรรถลักษณะโดยย่อว่า [+ เท้า] หมายถึง ในการทำท่าทำเด็วมวยไทยเหล่านี้ จะใช้ เท้า เป็นอวัยวะในการ ถีบ และ เตะ ชื่อท่าเด็วที่ใช้ เท้า ได้แก่ *ถีบตรง ถีบสูง ถีบข้าง ถีบหลัง ถีบจิก เตะตรง เตะตัด เตะฟาด เตะเฉียง เตะเหวี่ยงหลัง และ เตะคืด*

4.3.2 ส่วนของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ

ส่วนของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ หมายถึง จุดเฉพาะของอวัยวะแต่ละส่วน ผู้วิจัยกำหนดให้มิตินี้ เป็นมิตินี้แยกความแตกต่างระหว่างชื่อท่าเด็วมวยไทยที่ใช้เท้า ที่ขึ้นต้นด้วยคำเรียกประเภทพื้นฐาน *เตะ* กับชื่อท่าเด็วมวยไทยที่ใช้อวัยวะเดียวกันที่ขึ้นต้นด้วยคำเรียกประเภทพื้นฐาน *ถีบ* ที่พิจารณาจากความหมาย โดยชื่อท่าเด็วในแต่ละกลุ่มดังกล่าวจะใช้ส่วนของอวัยวะต่างกัน กล่าวคือ ประเภท *เตะ* จะไม่ใช้ฝ่าเท้า แต่ประเภท *ถีบ* ใช้ ดังนั้นมิตินี้ส่วนของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธจึงเป็นอีกหนึ่งมิติแห่งความแตกต่างทางความหมาย ที่แบ่งเป็นอรรถลักษณะโดยย่อ 2 อรรถลักษณะ ดังนี้ (ดูตารางที่ 4 หน้า 54 ประกอบ)

[+ ฝ่าเท้า] หมายถึง ในการทำท่าทำเด็วมวยไทยเหล่านี้จะใช้ ฝ่าเท้า เป็นอวัยวะในการทำท่าเด็ว ชื่อท่าเด็วที่ใช้ ฝ่าเท้า ได้แก่ *ถีบตรง ถีบสูง ถีบข้าง ถีบหลัง และ ถีบจิก*

[- ฝ่าเท้า] หมายถึง ในการทำท่าทำเด็วมวยไทยเหล่านี้จะไม่ใช้ ฝ่าเท้า เป็นอวัยวะในการทำท่าเด็วแต่จะใช้เฉพาะขาบริเวณเข่าถึงหน้าเท้าและสันเท้าเท่านั้น ชื่อท่าเด็วที่ไม่ใช้ ฝ่าเท้า ได้แก่ *เตะตรง เตะตัด เตะฟาด เตะเฉียง เตะเหวี่ยงหลัง และ เตะคืด*

4.3.3 วิธีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ

วิธีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ หมายถึง ลักษณะการเคลื่อนที่ของอวัยวะที่ใช้โดยพิจารณาจากจุดเริ่มต้น คือ ตัวผู้ชก ไปหาจุดปะทะบริเวณต่างๆของคู่ต่อสู้ที่มีทั้งหมด 5 วิธี คือ ผ่าน ตรง โค้ง ขึ้น และ ลง ซึ่งจัดเป็นอีกหนึ่งมิติหนึ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ความหมายของชื่อท่าเด็วมวยไทยทั้งหมด และยังเป็นมิติที่สำคัญเนื่องจากผู้วิจัยพบว่าอวัยวะที่ใช้ในการทำท่าเด็วมวยไทยแต่ละท่าจะเคลื่อนที่เข้าหาจุดปะทะในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปให้ วิธีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ เป็นอีกหนึ่งมิติแห่งความแตกต่าง โดยจะกำหนดอรรถลักษณะโดยย่อของวิธีที่พบ ดังนี้ (ดูภาพที่ 37 – 40 ประกอบ)

[+ วิธีผ่าน] หมายถึง การออกอาวุธโดยให้อวัยวะเคลื่อนที่เหมือนการใช้ดาบฟันหรือเลื่อนจุดปะทะแบบลากผ่าน ชื่อท่าเด็วมวยไทยดังกล่าว ได้แก่ *ศอกตัด เข้าตัด และ เตะตัด*

[- วิธีผ่าน] หมายถึง การออกอาวุธโดยให้อวัยวะเคลื่อนที่แบบไม่ลากผ่าน ซึ่งยังสามารถแบ่งได้เป็น 2 อรรถลักษณะย่อย คือ [+ วิธีตรง] [- วิธีตรง] ที่มีรายละเอียด ดังนี้

ชื่อท่าเด็ยวมวยไทย																													
+ หมัด						+ ศอก						+ เข่า						+ เท้า											
																		+ ฝ่าเท้า			- ฝ่าเท้า								
หมัดท่า	หมัดแสบ	หมัดตรง	หมัดเหวี่ยงหลัง	หมัดชุก	หมัดเลข	ศอกกลับ	ศอกตี	ศอกตัด	ศอกกระทุ้ง	ศอกงัด	ศอกกลับ	เข่าโค้ง	เข่าตัด	เข่าลอย	เข่าขัด	เข่าตรง	เข่าตั้ง	เข่าเฉียง	ตบสูง	ตบจิก	ตบตรง	ตบข้าง	ตบหลัง	เตะตัด	เตะตรง	เตะเหวี่ยงหลัง	เตะเฉียง	เตะฟาด	เตะตีต

ตารางที่ 4 มิติแห่งความแตกต่างของชื่อท่าเด็ยวมวยไทยเรื่องอวัยวะที่ใช้และส่วนของอวัยวะ

[+ วิถีตรง] หมายถึง การออกอาวุธโดยให้อวัยวะเคลื่อนที่ตรงไปหาจุดปะทะ โดยอรรถลักษณะนี้เป็นส่วนประกอบของความหมายของชื่อทำเดี่ยวหลายชื่อ แบ่งเป็นชื่อทำเดี่ยวมวยไทยที่เคลื่อนที่ไปด้านหลัง ซึ่งแสดงโดยอรรถลักษณะ [+ หลัง] ได้แก่ *ศอกกระทู้้ง* และ *ถีบหลัง* และชื่อทำเดี่ยวที่เคลื่อนที่ไปด้านหน้า ที่แสดงด้วยอรรถลักษณะ [- หลัง] ได้แก่ *หมัดตรง* *หมัดค้ำ* *หมัดแย็บ* *เข้าตรง* *เข้าลอย* *เข้าชัค* *ถีบสูง* *ถีบตรง* *ถีบจิก* และ *ถีบข้าง*

ในส่วนของอรรถลักษณะ [- วิถีตรง] ที่หมายถึง การออกอาวุธโดยให้อวัยวะเคลื่อนที่แบบไม่ตรงนั้น เป็นอรรถลักษณะที่สามารถแบ่งได้เป็น 2 อรรถลักษณะย่อย ได้แก่ [+ วิถีโค้ง] และ [- วิถีโค้ง] ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

[+ วิถีโค้ง] หมายถึง การออกอาวุธโดยให้อวัยวะเคลื่อนที่โค้งเข้าหาจุดปะทะด้านข้าง ชื่อทำเดี่ยวมวยไทยดังกล่าว ได้แก่ *หมัดศอก* *หมัดเหวี่ยงหลัง* *ศอกกลับ* *ศอกตี* *เข้าโค้ง* *เข้าเฉียง* *เข้าเค้ง* *เตะเฉียง* *เตะฟาด* และ *เตะเหวี่ยงหลัง*

ส่วนอรรถลักษณะ [- วิถีโค้ง] ที่หมายถึง การออกอาวุธโดยให้อวัยวะเคลื่อนที่แบบไม่โค้งเข้าหาจุดปะทะด้านข้าง จะแบ่งเป็น 2 อรรถลักษณะ ได้แก่

[+ วิถีขึ้น] หมายถึง การออกอาวุธโดยให้อวัยวะเคลื่อนที่ขึ้นไปหาจุดปะทะด้านบน ชื่อทำเดี่ยวมวยไทยดังกล่าว ได้แก่ *หมัดเสย* *ศอกงัด* *เตะคีค* และ *เตะ*

[- วิถีขึ้น] หมายถึง ในการทำทำเดี่ยวมวยไทยเหล่านี้ อวัยวะที่ใช้จะเคลื่อนที่ลงไปหาจุดปะทะด้านล่าง ชื่อทำเดี่ยวมวยไทยดังกล่าว ได้แก่ *ศอกสับ*

4.3.4 ลักษณะของการใช้อวัยวะ

ลักษณะของการใช้อวัยวะ เป็นมิติที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเพื่อแยกชื่อทำเดี่ยวที่ใช้อวัยวะชนิดเดียวกันออกจากกัน จากการพิจารณาองค์ประกอบทางความหมายของชื่อทำเดี่ยวในแต่ละกลุ่มพบว่า อวัยวะที่ทำเดี่ยวแต่ละกลุ่มใช้นั้นมีลักษณะการใช้ที่แตกต่างกัน ดังนั้น ลักษณะของการใช้อวัยวะ จึงเป็นมิติที่สามารถแยกชื่อทำเดี่ยวมวยไทยในแต่ละกลุ่มได้ โดยผู้วิจัยแบ่งลักษณะของการใช้อวัยวะออกเป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 ลักษณะของการใช้อวัยวะประเภท [+ หมัด] ต้องใช้อรรถลักษณะ 2 แบบ ในการแยกความแตกต่าง คือ ทวิลักษณะ และอรรถลักษณะแบบบรรยาย ดังนี้ (ดูภาพที่ 37 ประกอบ)

[+ คลาย] หมายถึง ในการทำทำเดี่ยวมวยไทยทำนี้ จะใช้หมัดในลักษณะคลาย คือ กำไม่แน่น ชื่อทำเดี่ยวมวยไทยที่มีลักษณะดังกล่าว คือ *หมัดค้ำ*

[- คลาย] หมายถึง ในการทำทำเดี่ยวมวยไทยทำนี้ จะใช้หมัดที่กำแน่น ชื่อทำเดี่ยวมวยไทยที่มีลักษณะดังกล่าว คือ *หมัดตรง* และ *หมัดแย็บ*

[+ หงายหมัด] หมายถึง ในการทำท่าเตี้ยมวยไทยเหล่านี้ จะใช้หมัดในลักษณะหงายหมัด ซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่พบในท่าเตี้ยเพียงท่าเดียวเท่านั้น คือ *หมัดเสย* ดังนั้นอรรถลักษณะนี้จึงเป็นอรรถลักษณะที่จำเป็นที่ต้องเพิ่มขึ้นมาเพื่อระบุลักษณะเด่นของชื่อท่าเตี้ยดังกล่าว

กลุ่มที่ 2 ลักษณะของการใช้อวัยวะประเภท [+ เข่า] และ [+ เท้า] แบ่งเป็น 2 อรรถลักษณะที่สามารถใช้ร่วมกันได้ ดังนี้ (ดูภาพที่ 40 ประกอบ)

[+ สูง] หมายถึง ในการทำท่าเตี้ยมวยไทยด้วยเข่าหรือเท้า เมื่ออวัยวะปะทะเป้าหมายแล้ว ตำแหน่งของปลายเท้าอยู่สูงกว่าโคนขา ชื่อท่าเตี้ยมวยไทยที่มีลักษณะดังกล่าว ได้แก่ *เข่าโค้ง* และ *ถีบสูง*

[- สูง] หมายถึง ในการทำท่าเตี้ยมวยไทยด้วยเข่าหรือเท้า เมื่ออวัยวะปะทะเป้าหมายแล้ว ตำแหน่งของปลายเท้าอยู่ต่ำกว่าหรือเท่ากับตำแหน่งของโคนขา ชื่อท่าเตี้ยมวยไทยที่มีลักษณะดังกล่าว ได้แก่ *เข่าโค้ง* *เข่าเฉียง* *ถีบข้าง* *ถีบจิก* และ *ถีบตรง*

4.3.5 วิธีการทำท่า

ผู้วิจัยกำหนดให้ วิธีการทำท่า เป็นมิติที่ใช้แยกชื่อท่าเตี้ยมวยไทยแต่ละชื่อแต่ละกลุ่มออกจากกันโดยใช้การพิจารณาองค์ประกอบทางความหมาย จากความหมายจะพบว่าท่าเตี้ยแต่ละท่ามีวิธีการทำท่าที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น มิตินี้จึงเป็นอีกมิติแห่งความแตกต่างที่ถูกกำหนดขึ้นมา ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 8 วิธี ดังนี้ (ดูภาพที่ 37 – 40 ประกอบ)

วิธีที่ 1 การชักหมัดกลับทันที วิธีนี้ผู้วิจัยใช้ในการแยกชื่อท่าเตี้ยมวยไทย *หมัดตรง* และ *หมัดแย็บ* ออกจากกัน เนื่องจากทั้ง 2 ชื่อนี้มีความใกล้เคียงกันมากแต่ต่างกันตรงที่ *หมัดแย็บ* ต้องดึงกลับ แต่ *หมัดตรง* ไม่ต้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดอรรถลักษณะแทนวิธีนี้ ดังนี้

[+ หมัดกลับทันที] หมายถึง การทำท่าเตี้ยมวยไทยโดยใช้วิธีการชักหมัดกลับทันทีเมื่อหมัดปะทะเป้าหมายแล้ว ชื่อท่าเตี้ยมวยไทยดังกล่าว ได้แก่ *หมัดแย็บ*

[- หมัดกลับทันที] หมายถึง การทำท่าเตี้ยมวยไทยโดยไม่ใช้วิธีการชักหมัดกลับทันทีเมื่อหมัดปะทะเป้าหมายแล้ว ชื่อท่าเตี้ยมวยไทยดังกล่าว ได้แก่ *หมัดตรง*

วิธีที่ 2 การหมุนตัวขณะทำท่า วิธีนี้ผู้วิจัยใช้ในการแยกชื่อท่าเตี้ยมวยไทย *หมัดเหวี่ยงหลัง* *ศอกกลับ* *เตะเหวี่ยงหลัง* *หมัดสุก* *ศอกตี* *เตะฟาด* และ *เตะเฉียง* ออกจากกัน โดยได้กำหนดอรรถลักษณะแทนวิธีดังกล่าวไว้ ดังนี้

[+ หมุนตัว] หมายถึง ในการทำท่าเตี้ยมวยไทยเหล่านี้ ผู้ชกจะต้องหมุนตัวขณะทำท่าเตี้ยด้วย ชื่อท่าเตี้ยมวยไทยดังกล่าว ได้แก่ *หมัดเหวี่ยงหลัง* *ศอกกลับ* และ *เตะเหวี่ยงหลัง*

[- หมุนตัว] หมายถึง ในการทำท่าเตี้ยมวยไทยเหล่านี้ ผู้ชกจะต้องหมุนตัวขณะทำท่าเตี้ยด้วย ชื่อท่าเตี้ยมวยไทยดังกล่าว ได้แก่ *หมัดสุก* *ศอกตี* *เตะฟาด* และ *เตะเฉียง*

วิธีที่ 3 การกระโดดลอยตัวขณะทำท่า วิธีนี้ผู้วิจัยพิจารณาจากความหมายและพบว่าสามารถแยกชื่อท่าเตี้ยมวยไทย *เข่าลอย* *เข่ายัน* และ *เข่าตรง* ออกจากกันได้ โดยกำหนดอรรถลักษณะแทนวิธีนี้ ดังนี้

[+ กระจโคดลยต้ว] หมายถึง ในการทำทำเต็วมวยไทยทำนี้ ผู้ชกจะต้งกระจโคดลยต้วใน อากศด้วย ชื่อทำเต็วมวยไทยดงกล่ว ได้แก *เข่าลย*

[- กระจโคดลยต้ว] หมายถึง ในการทำทำเต็วมวยไทยทำนี้ ผู้ชกจะต้งกระจโคดลยต้วใน อากศด้วย ชื่อทำเต็วมวยไทยดงกล่ว ได้แก *เข่ายค* และ *เข่าตรง*

วิธีที่ 4 การกระจเทกช่า วิธีนี้ทำให้ชื่อทำเต็วมวยไทย *เข่ายค* และ *เข่าตรง* เกิดควมแตกต้งทาง ควมหมย ดงนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดคอรรถลคษณแทนวิธีดงกล่ว ดงนี้

[+ กระจเทกช่า] หมายถึง ในการทำทำเต็วมวยไทยทำนี้ เมื่ออวัยวะปะทะเป่าหมยแล้วจะ ต้งกระจเทกช่าอีกครั้งหนึ่ง ชื่อทำเต็วมวยไทยดงกล่ว ได้แก *เข่ายค*

[- กระจเทกช่า] หมายถึง ในการทำทำเต็วมวยไทยทำนี้ เมื่ออวัยวะปะทะเป่าหมยแล้วจะ ต้งกระจเทกช่าอีกครั้งหนึ่ง ชื่อทำเต็วมวยไทยดงกล่ว ได้แก *เข่าตรง*

วิธีที่ 5 การทำอย่างค่อเนื่อง วิธีนี้ทำให้ชื่อทำเต็วมวยไทย *เข่าค้ง* และ *เข่าเลียง* เกิดควมแตก ต้งทางควมหมย ดงนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดคอรรถลคษณแทนวิธีดงกล่ว ดงนี้

[+ เข่าค่อเนื่อง] หมายถึง ในการทำทำเต็วมวยไทยทำนี้ อวัยวะจะต้งปะทะเป่าหมยในจุด เดิมหลยๆครั้งอย่างค่อเนื่อง ชื่อทำเต็วมวยไทยดงกล่ว ได้แก *เข่าค้ง*

[- เข่าค่อเนื่อง] หมายถึง ในการทำทำเต็วมวยไทยทำนี้ อวัยวะจะต้งปะทะเป่าหมยในจุด เดิมหลยๆครั้งอย่างค่อเนื่อง ชื่อทำเต็วมวยไทยดงกล่ว ได้แก *เข่าเลียง*

วิธีที่ 6 การใช้นิ้วเท่าจิก วิธีนี้ทำให้ชื่อทำเต็วมวยไทย *ถีบจิก* และ *ถีบตรง* เกิดควมแตกต้ง ทางควมหมย ดงนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดคอรรถลคษณแทนวิธีดงกล่ว ดงนี้

[+ นิ้วเท่าจิก] หมายถึง ในการทำทำเต็วมวยไทยทำนี้ เมื่อฝ่าเท่าปะทะเป่าหมยผู้ชกจะต้ง จิกนิ้วเท่าลงที่เป่าหมยท้นที่ ชื่อทำเต็วมวยไทยดงกล่ว ได้แก *ถีบจิก*

[- นิ้วเท่าจิก] หมายถึง ในการทำทำเต็วมวยไทยทำนี้ เมื่อฝ่าเท่าปะทะเป่าหมยผู้ชกจะต้ง จิกนิ้วเท่าลงที่เป่าหมยท้นที่ ชื่อทำเต็วมวยไทยดงกล่ว ได้แก *ถีบตรง*

วิธีที่ 7 การหันต้วด้านข้าง วิธีนี้ทำให้ชื่อทำเต็วมวยไทย *ถีบข้าง* *เตะฟาด* *ถีบหลัง* และ *เตะ เลียง* เกิดควมแตกต้งทางควมหมย ดงนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดคอรรถลคษณแทนวิธีดงกล่ว ดงนี้

[+ หันข้าง] หมายถึง ในการทำทำเต็วมวยไทยเหล่านี้ ผู้ชกจะต้งหันล้าต้วด้านข้างหาคู่ต้อ ผู้ ชื่อทำเต็วมวยไทยดงกล่ว ได้แก *ถีบข้าง* และ *เตะเลียง*

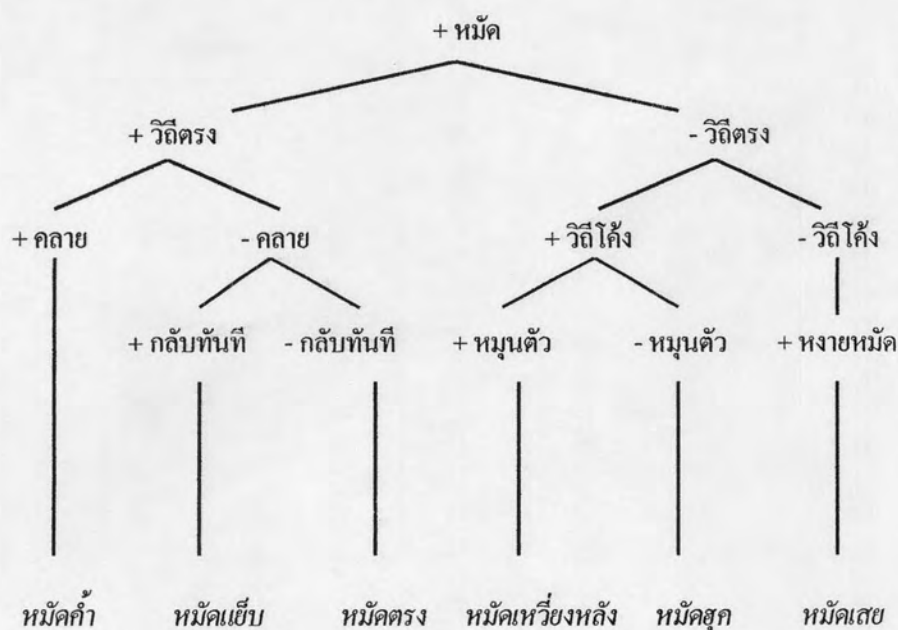
[- หันข้าง] หมายถึง ในการทำทำเต็วมวยไทยเหล่านี้ ผู้ชกจะต้งหันล้าต้วด้านข้างหาคู่ต้อผู้ ชื่อทำเต็วมวยไทยดงกล่ว ได้แก *ถีบหลัง* และ *เตะฟาด*

วิธีที่ 8 การสะบคเข่ง วิธีนี้ทำให้ชื่อทำเต็วมวยไทย *เตะตค* และ *เตะคค* เกิดควมแตกต้งทาง ควมหมย ดงนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดคอรรถลคษณแทนวิธีดงกล่ว ดงนี้

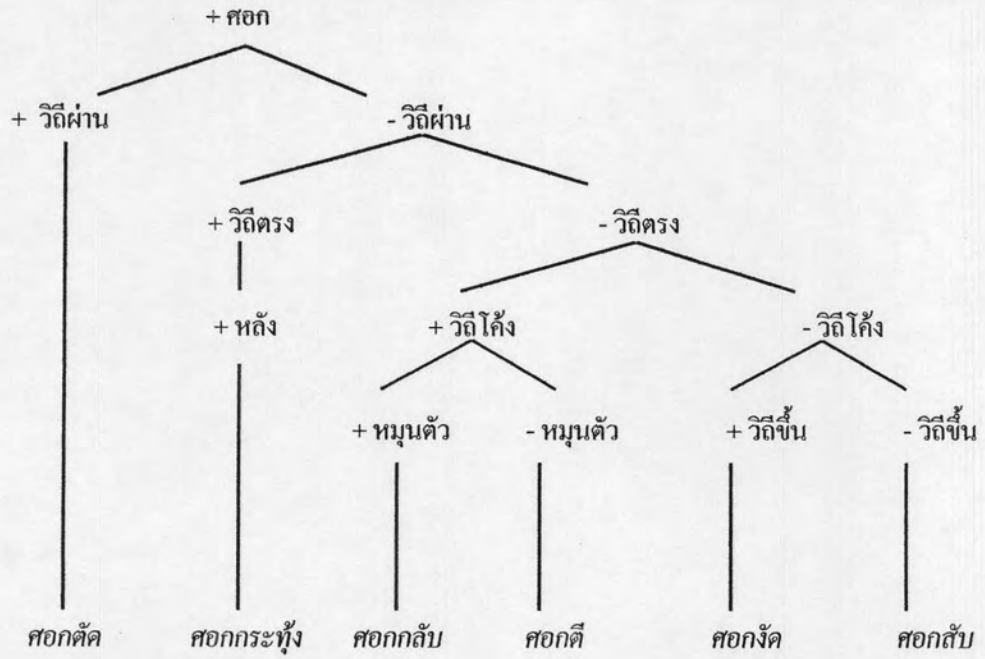
[+ สะบัดแข็ง] หมายถึง ในการทำท่าเด็ยมวยไทยทำนี้ ผู้ชกจะต้องสะบัดแข็งขึ้นปะทะเป้า
หมายด้วย ชื่อท่าเด็ยมวยไทยดังกล่าว ได้แก่ *เตะคืด*

[- สะบัดแข็ง] หมายถึง ในการทำท่าเด็ยมวยไทยทำนี้ ผู้ชกจะต้องสะบัดแข็งขึ้นปะทะเป้า
หมายด้วย ชื่อท่าเด็ยมวยไทยดังกล่าว ได้แก่ *เตะคืด*

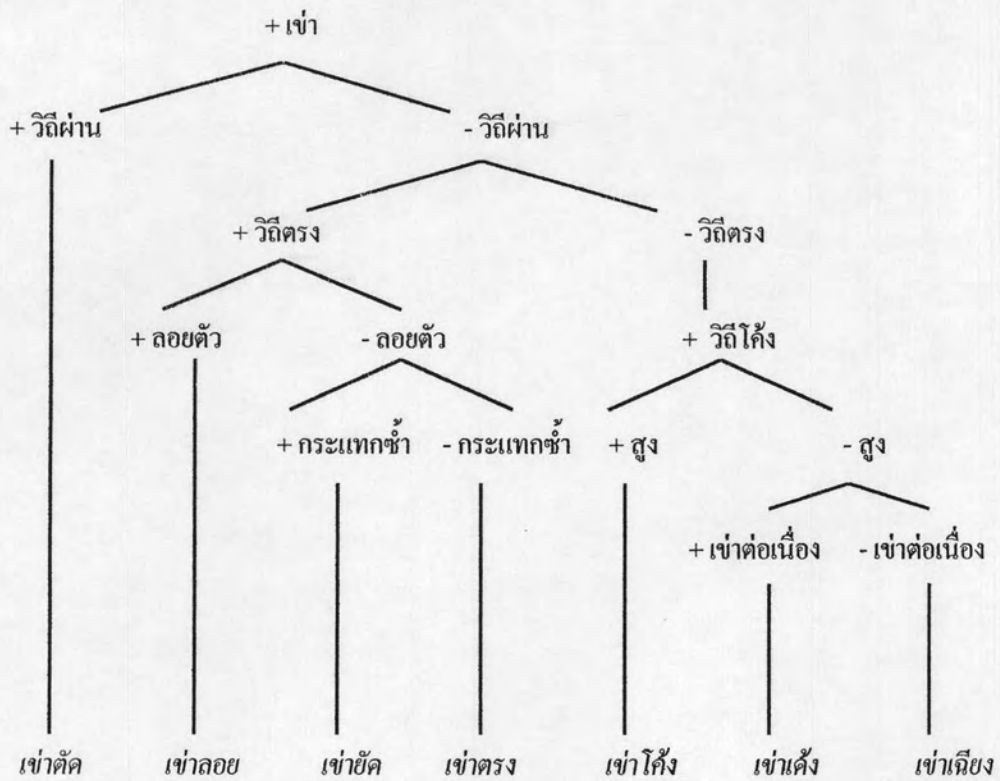
ในลำดับต่อไป ผู้วิจัยจะนำเสนอมิติแห่งความแตกต่างทั้ง 5 มิติข้างต้นในรูปแบบของแผนภูมิต้นไม้เพื่อแสดงให้เห็นองค์ประกอบทางความหมายของชื่อท่าเด็ยมวยไทยทั้ง 30 ชื่อ

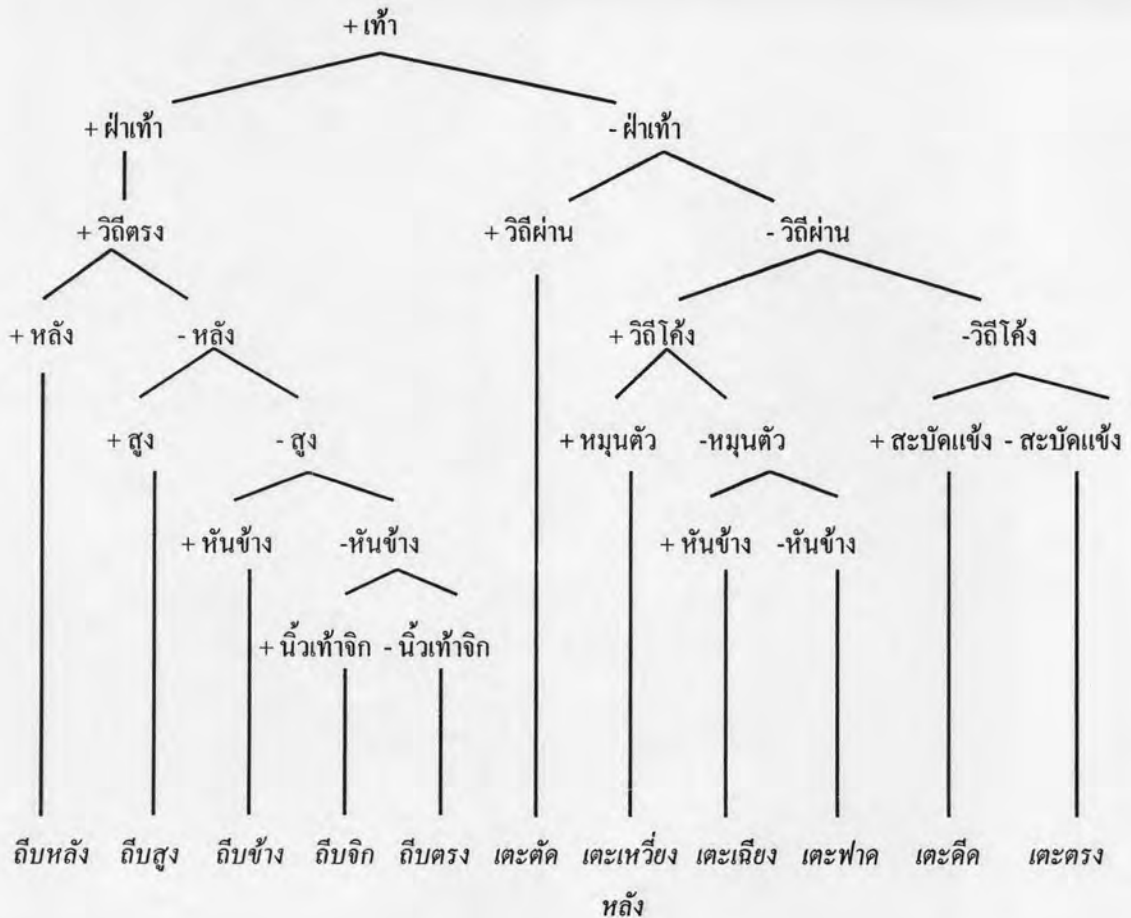
ภาพที่ 37 ชื่อท่าเด็ยมวยไทยประเภท [+ หมัด]

ภาพที่ 38 ชื่อทำเด็วมวยไทยประเภท [+ สอก]

ภาพที่ 39 ชื่อทำเด็วมวยไทยประเภท [+ เข้า]

ภาพที่ 40 ชื่อท่าเด็ยวมวยไทยประเภท [+ เท้า]

นอกจากการนำเสนอระบบความหมายของชื่อท่าเด็ยวมวยไทยด้วยตารางที่ 4 และ แผนภูมิต้นไม้ภาพที่ 37 – 40 แล้ว ยังสามารถนำเสนอระบบความหมายของชื่อท่าเด็ยวมวยไทยด้วยตารางที่จะทำให้เห็นความแตกต่างทางความหมายของชื่อท่าเด็ยวมวยไทยทั้งระบบได้ ดังตารางที่ 5 ในหน้า 61

จากตารางที่ 5 ในหน้า 61 จะเห็นว่าระบบอรรถลักษณะของชื่อท่าเด็ยวมวยไทยนั้นมีความแตกต่างทางความหมาย โดยในลำดับแรกชื่อท่าเด็ยวมวยไทยจะแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆตามอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ คือ กลุ่มที่ 1 [+ หมัด] กลุ่มที่ 2 [+ สอก] กลุ่มที่ 3 [+ เข่า] และกลุ่มที่ 4 [+ เท้า]

กลุ่ม [+ หมัด] หมายถึง ชื่อท่าเด็ยวมวยไทยที่ใช้อวัยวะหมัดเป็นอาวุธ ที่สามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม [+ วิธีตรง] และ [- วิธีตรง] ชื่อท่าเด็ยวมวยไทยในกลุ่ม [+ วิธีตรง] ที่หมายถึงกลุ่มชื่อท่าเด็ยวที่เคลื่อนที่ตรงไปข้างหน้าหาจุดปะทะนั้นแบ่งเป็น กลุ่มที่คล้ายหมัด [+ คลาย] ได้แก่ หมัดค้ำ และกลุ่มที่กำหมัด [- คลาย] ที่สามารถแบ่งย่อยได้อีก 2 กลุ่ม คือ ชื่อท่าเด็ยวที่ต้องชักหมัดกลับทันทีที่ปะทะเป้าหมายแล้ว [+ กลับทันที] ได้แก่ หมัดแย็บ และ ชื่อท่าเด็ยวที่ไม่ต้องชักหมัดกลับทันที [- กลับทันที] ได้แก่ หมัดตรง ในกลุ่ม [- วิธีตรง] หรือชื่อท่าเด็ยวที่ไม่เคลื่อนที่ตรงไปข้างหน้า แบ่งเป็นกลุ่ม [+ วิธีโค้ง] และ [- วิธีโค้ง] ชื่อท่าเด็ยวในกลุ่ม [+ วิธีโค้ง] หรือชื่อท่าเด็ยวมวยไทยที่ใช้อวัยวะ

อวัยวะและส่วน ของอวัยวะ ที่ใช้เป็นอาวุธ	ลักษณะ ของการใช้ อวัยวะ	วิธีการ ทำท่า	วิธีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ					
			+ วิธีผ่าน	- วิธีผ่าน				
				+ วิธีตรง		- วิธีตรง		
				+ หลัง	- หลัง	+ วิธีโค้ง	- วิธีโค้ง	
				+ วิธีขึ้น	- วิธีขึ้น (ลง)			
+ หมัด	+ คลาย				หมัดต่ำ			
	- คลาย	+ กลับ..			หมัดเขี้ยว			
		- กลับ..			หมัดตรง			
	+ พงายหมัด					หมัดเศษ		
+ คอก		+ หมุนตัว			หมัดเขี้ยวหงตั้ง			
		- หมุนตัว			หมัดสุก			
			ศอกค้ำ	ศอกถ่วง				
		+ หมุนตัว			ศอกกลับ			
		- หมุนตัว			ศอกตี			
							ศอกงัด	ศอกสับ
+ เข่า			เข่าค้ำ					
		+ ลอยตัว			เข่าชอย			
		- ลอยตัว						
		+ ..เข่า			เข่าชก			
		- ลอยตัว						
		- ..เข่า			เข่าตรง			
	+ สูง				เข่าโค้ง			
	- สูง	+ ค่อเนื่อง			เข่าโค้ง			
	- ค่อเนื่อง			เข่าเฉียง				
+ เข่า, + ฟ่าเข่า	+ สูง				เข่าสูง			
	- สูง	+ ..จิก			เข่าจิก			
		- ..จิก			เข่าตรง			
		+ หันข้าง			เข่าข้าง			
	- หันข้าง			เข่าหงตั้ง				
+ เข่า, - ฟ่าเข่า			เข่าค้ำ					
	+ หมุนตัว				เข่าเขี้ยวหงตั้ง			
	- หมุนตัว							
	+ หันข้าง				เข่าเฉียง			
	- หมุนตัว							
	- หันข้าง				เข่าฟาด			
	+ สะบัด..					เข่าค้ำ		
- สะบัด..					เข่าตรง			

ตารางที่ 5 ระบบความหมายของชื่อท่าเดี่ยวมวยไทย

เคลื่อนที่โค้งเข้าหาจุดปะทะด้านข้างนั้น ได้แก่ *หมัดเหวี่ยงหลัง* ที่ต้องใช้วิธีหมุนตัวในการทำท่า [+ หมุนตัว] และ *หมัดศอก* ที่ไม่ใช้วิธีการหมุนตัว [- หมุนตัว] ในการทำท่า ส่วนในกลุ่ม [- วิถีโค้ง] ที่หมายถึง ชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยที่เคลื่อนอวัยวะขึ้นไปหาจุดปะทะ ได้แก่ *หมัดเสย* ที่ใช้หมัดหงายในการทำท่า [+ หงายหมัด]

กลุ่ม [+ สอก] หมายถึง ชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยที่ใช้อวัยวะสอกเป็นอาวุธ สามารถแบ่งได้เป็นกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม ตามวิถีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ ได้แก่ [+ วิถีผ่าน] และ [- วิถีผ่าน] ท่าเดี่ยวมวยไทยในกลุ่ม [+ วิถีผ่าน] ที่อวัยวะเคลื่อนที่ลากผ่านจุดปะทะ ได้แก่ *สอกตัด* ส่วนชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยที่ไม่เคลื่อนที่ลากผ่านจุดปะทะ [- วิถีผ่าน] แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ชื่อท่าเดี่ยวที่เคลื่อนที่ตรงไปหาจุดปะทะ [+ วิถีตรง] ด้านหลัง [+ หลัง] ได้แก่ *สอกกระทิง* ส่วนท่าเดี่ยวที่ไม่เคลื่อนที่ตรงไปหาจุดปะทะ [- วิถีตรง] แบ่งเป็นท่าที่เคลื่อนที่โค้งเข้าหาจุดปะทะ [+ วิถีโค้ง] ได้แก่ *สอกกลับ* ที่ต้องใช้วิธีการหมุนตัว [+ หมุนตัว] และ *สอกตี* ที่ไม่ต้องหมุนตัว [- หมุนตัว] ส่วนท่าเดี่ยวมวยไทยในกลุ่ม [- วิถีโค้ง] ที่ไม่เคลื่อนที่โค้งเข้าจุดปะทะ ได้แก่ *สอกงัด* ที่เคลื่อนที่ขึ้นไปหาจุดปะทะ [+ วิถีขึ้น] และ *สอกสับ* ที่เคลื่อนที่ลงไปหาจุดปะทะ [- วิถีขึ้น]

ในกลุ่ม [+ เข้า] ที่หมายถึง ชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยที่ใช้เข้าเป็นอาวุธ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามวิถีของอวัยวะ คือ [+ วิถีผ่าน] และ [- วิถีผ่าน] ชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยในกลุ่ม [+ วิถีผ่าน] ที่เคลื่อนที่ลากผ่านจุดปะทะ [+ ลากผ่าน] ได้แก่ *เข้าตัด* และ กลุ่มที่เคลื่อนที่ไม่เคลื่อนที่ลากผ่านจุดปะทะ แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เคลื่อนที่ตรงไปข้างหน้าเข้าหาจุดปะทะ [+ วิถีตรง] ได้แก่ *เข้าลอย* ที่ผู้ชกต้องใช้วิธีการกระโดดลอยตัว [+ ลอยตัว] *เข้ายัด* ที่ต้องใช้วิธีการกระแทกเข้าซ้ำที่จุดปะทะ [+ กระแทกซ้ำ] และ *เข้าตรง* ที่ไม่ต้องกระแทกเข้าซ้ำที่จุดปะทะ [- กระแทกซ้ำ] ส่วนกลุ่มที่ไม่เคลื่อนที่ตรงไปข้างหน้าหาจุดปะทะ [- วิถีตรง] แต่จะเคลื่อนที่โค้งเข้าหาจุดปะทะ [+ วิถีโค้ง] แบ่งเป็นท่าเดี่ยวที่ปลายเท้าสูงกว่าโคนขาเมื่อปะทะเป้าหมายแล้ว [+ สูง] ได้แก่ *เข้าโค้ง* ส่วนท่าที่ไม่ยกปลายเท้าสูง [- สูง] ได้แก่ *เข้าตั้ง* ที่ต้องใช้วิธีการกระแทกเข้าที่จุดปะทะหลายครั้งอย่างสม่ำเสมอ [+ เข้าต่อเนื่อง] และ *เข้าเฉียง* ที่ไม่ต้องกระแทกเข้าที่จุดปะทะหลายครั้งอย่างสม่ำเสมอ [- เข้าต่อเนื่อง]

ในกลุ่ม [+ เท้า] สามารถแบ่งกลุ่มตามส่วนของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 [+ ฝ่าเท้า] เป็นท่าเดี่ยวที่ใช้ฝ่าเท้าเป็นอาวุธนั้นแบ่งได้ 2 กลุ่ม กลุ่มที่เคลื่อนที่ตรงไปข้างหลัง [+ วิถีตรง, + หลัง] ได้แก่ *ถีบหลัง* และกลุ่มที่เคลื่อนที่ตรงไปข้างหน้า [+ วิถีตรง, - หลัง] ซึ่งสามารถแบ่งตามลักษณะของการใช้อวัยวะเป็นอาวุธได้ 2 กลุ่ม คือ [+ สูง] และ [- สูง] ท่าเดี่ยวมวยไทยในกลุ่ม [+ สูง] เป็นกลุ่มชื่อท่าเดี่ยวที่ยกระดับปลายเท้าสูงกว่าโคนขา ได้แก่ *ถีบสูง* ส่วนชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยในกลุ่ม [- สูง] เป็นกลุ่มชื่อท่าเดี่ยวที่ยกระดับปลายเท้าเท่ากับหรือต่ำกว่าโคนขา จะแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มที่ต้องใช้วิธีหันด้านข้างเข้าหาจุดต่อสู้ [+ หันข้าง] ได้แก่ *ถีบข้าง* และ ที่ไม่ต้องหันด้านข้างหาจุดต่อสู้ [- หันข้าง] ได้แก่ *ถีบจิก* ที่ต้องจิกนิ้วเท้าลงที่เป้าหมาย [+ นิ้วเท้าจิก] และ *ถีบตรง* ที่ไม่ต้องจิกนิ้วเท้า [- นิ้วเท้าจิก]

กลุ่มที่ 2 [- ฝ่าเท้า] เป็นท่าเดียวที่ไม่ใช้ฝ่าเท้าแต่ใช้เฉพาะขาส่วนแข้งถึงส้นเท้าเป็นอาวุธ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มตามวิถีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ คือ กลุ่มที่เคลื่อนที่ลากผ่านจุดปะทะ [+ วิถีผ่าน] ได้แก่ *เตะคัด* และกลุ่มที่ไม่เคลื่อนที่ลากผ่านจุดปะทะ [- วิถีผ่าน] ที่แบ่งเป็นกลุ่มที่เคลื่อนที่โค้งเข้าหาจุดปะทะ [+ วิถีโค้ง] ได้แก่ *เตะเหวี่ยงหลัง* ที่ใช้การหมุนตัวประกอบ [+ หมุนตัว] *เตะเฉียง* ที่ไม่ต้องหมุนตัวประกอบ และ ใช้วิธีหันข้างหาคู่ต่อสู้ [- หมุนตัว, + หันข้าง] และ *เตะฟาด* ที่ไม่ต้องหมุนตัวประกอบและไม่ต้องหันข้างหาคู่ต่อสู้ [- หมุนตัว, - หันข้าง] ส่วนกลุ่ม [- วิถีโค้ง] ที่เคลื่อนอวัยวะขึ้นไปหาจุดปะทะ ได้แก่ *เตะคืบ* ที่ใช้การสับแข้งขึ้นหาจุดปะทะประกอบด้วย [+ สับแข้ง] และ *เตะตรง* ที่ไม่ต้องสับแข้งขึ้นหาจุดปะทะ [- สับแข้ง]

หลังจากที่ผู้วิจัยได้แสดงองค์ประกอบทางความหมายของชื่อท่าเดี่ยวมวยไทยในรูปแบบของแผนภูมิต้นไม้และตารางแสดงระบบความหมายแล้ว ในขั้นตอนต่อไปจะเป็นการแจกแจงความหมายโดยการใช้อรรถลักษณะ ดังนี้

<p><i>หมัดค้ำ</i></p> $\left(\begin{array}{c} + \text{หมัด} \\ + \text{วิถีตรง} \\ + \text{คลาย} \end{array} \right)$	<p><i>หมัดแย็บ</i></p> $\left(\begin{array}{c} + \text{หมัด} \\ + \text{วิถีตรง} \\ - \text{คลาย} \\ + \text{กลับทันที} \end{array} \right)$	<p><i>หมัดตรง</i></p> $\left(\begin{array}{c} + \text{หมัด} \\ + \text{วิถีตรง} \\ - \text{คลาย} \\ - \text{กลับทันที} \end{array} \right)$
<p><i>หมัดเสย</i></p> $\left(\begin{array}{c} + \text{หมัด} \\ - \text{วิถีตรง} \\ - \text{วิถีโค้ง} \\ + \text{หงายหมัด} \end{array} \right)$	<p><i>หมัดเหวี่ยงหลัง</i></p> $\left(\begin{array}{c} + \text{หมัด} \\ - \text{วิถีตรง} \\ + \text{วิถีโค้ง} \\ + \text{หมุนตัว} \end{array} \right)$	<p><i>หมัดฮุก</i></p> $\left(\begin{array}{c} + \text{หมัด} \\ - \text{วิถีตรง} \\ + \text{วิถีโค้ง} \\ - \text{หมุนตัว} \end{array} \right)$

สกอตต์
 + สอก
 + วิถีผ่าน

สกอกกระทั่ง
 + สอก
 - วิถีผ่าน
 + วิถีตรง
 + หลัง

สกอกกลับ
 + สอก
 - วิถีผ่าน
 - วิถีตรง
 + วิถีโค้ง
 + หมุนตัว

สกอกตี
 + สอก
 - วิถีผ่าน
 - วิถีตรง
 + วิถีโค้ง
 - หมุนตัว

สกอกงัด
 + สอก
 - วิถีผ่าน
 - วิถีตรง
 - วิถีโค้ง
 + วิถีขึ้น

สกอกสับ
 + สอก
 - วิถีผ่าน
 - วิถีตรง
 - วิถีโค้ง
 - วิถีขึ้น

เข้าตัด
 + เข้า
 + วิถีผ่าน

เข้าลอย
 + เข้า
 - วิถีผ่าน
 + วิถีตรง
 + ลอยตัว

เข้ายัด
 + เข้า
 - วิถีผ่าน
 + วิถีตรง
 - ลอยตัว
 + กระแทกซ้ำ

เข้าตรง
 + เข้า
 - วิถีผ่าน
 + วิถีตรง
 - ลอยตัว
 - กระแทกซ้ำ

เข้าโค้ง
 + เข้า
 - วิถีผ่าน
 - วิถีตรง
 + วิถีโค้ง
 + สูง

เข้าเค้ง
 + เข้า
 - วิถีผ่าน
 - วิถีตรง
 + วิถีโค้ง
 - สูง
 + เข้าต่อเนื่อง

เข่าหรือยง

(+ เข่า
- วิถีผ่าน
- วิถีตรง
+ วิถีโค้ง
- สูง
- เข่าต่อเนื่อง)

ถีบหลัง

(+ เข่า
+ ฝ่าเท้า
+ วิถีตรง
+ หลัง)

ถีบสูง

(+ เข่า
+ ฝ่าเท้า
+ วิถีตรง
- หลัง
+ สูง)

ถีบข้าง

(+ เข่า
+ ฝ่าเท้า
+ วิถีตรง
- หลัง
- สูง
+ หันข้าง)

ถีบจิก

(+ เข่า
+ ฝ่าเท้า
+ วิถีตรง
- หลัง
- สูง
- หันข้าง
+ นิ้วเท้าจิก)

ถีบตรง

(+ เข่า
+ ฝ่าเท้า
+ วิถีตรง
- หลัง
- สูง
- หันข้าง
- นิ้วเท้าจิก)

<p>ตะตัก</p> <p>+ เท้า</p> <p>- ฝ่าเท้า</p> <p>+ วิธีผ่าน</p>	<p>ตะเหวี่ยงหลัง</p> <p>+ เท้า</p> <p>- ฝ่าเท้า</p> <p>- วิธีผ่าน</p> <p>+ วิธีโค้ง</p> <p>+ หมุนตัว</p>	<p>ตะเฉียง</p> <p>+ เท้า</p> <p>- ฝ่าเท้า</p> <p>- วิธีผ่าน</p> <p>+ วิธีโค้ง</p> <p>- หมุนตัว</p> <p>+ หันข้าง</p>
---	--	---

<p>ตะฟาด</p> <p>+ เท้า</p> <p>- ฝ่าเท้า</p> <p>- วิธีผ่าน</p> <p>+ วิธีโค้ง</p> <p>- หมุนตัว</p> <p>- หันข้าง</p>	<p>ตะคืด</p> <p>+ เท้า</p> <p>- ฝ่าเท้า</p> <p>- วิธีผ่าน</p> <p>- วิธีโค้ง</p> <p>+ สะบัดแข็ง</p>	<p>ตะตรง</p> <p>+ เท้า</p> <p>- ฝ่าเท้า</p> <p>- วิธีผ่าน</p> <p>- วิธีโค้ง</p> <p>- สะบัดแข็ง</p>
---	--	--

จากการแจกแจงทางความหมายโดยใช้รรถลักษณ์ได้แสดงให้เห็นองค์ประกอบทางความหมายของชื่อท่าเด็ยมวยไทยแต่ละชื่อซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนขึ้นด้วยตารางดังต่อไปนี้

4.4 สรุปความเหมือนและความแตกต่างของชื่อท่าเด็ยมวยไทย

ความเหมือนและความแตกต่างของชื่อท่าเด็ยมวยไทยดังตารางในหน้า 67-69 แสดงให้เห็นถึงระบบความหมายของชื่อท่าเด็ยมวยไทยในบทที่ 4 ที่มีความสัมพันธ์กับระบบความหมายของคำเรียกประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทยในบทที่ 3 อย่างมาก โดยชื่อท่าเด็ยมวยไทยทั้ง 30 ชื่อ สามารถจัดอยู่ภายใต้คำเรียกประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทยได้ หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ชื่อท่าเด็ยมวยไทยทั้ง 30 ชื่อนั้นเป็นประเภทย่อยของคำเรียกประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทย *หมัด ศอก เข่า ถีบ และ ตะ* นั่นเอง นอกจากนี้ระบบความหมายของชื่อท่าเด็ยยังแสดงให้เห็นถึงระบบของการใช้วัยวะ ที่ประกอบด้วยการนำลักษณะตามธรรมชาติของอวัยวะทั้ง 4 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 หมัด ซึ่งเป็นอวัยวะที่ประกอบด้วย

วิถีแห่ง ความแตกต่าง	อรรถลักษณะ	ชื่อท่าเดี่ยวมวยไทย																													
		หมัดซ้าย	หมัดแย็บ	หมัดตรง	หมัดเหวี่ยงหลัง	หมัดจุด	หมัดเสย	ศอกกลับ	ศอกดี	ศอกตัด	ศอกกระทุ้ง	ศอกก้าง	ศอกกลับ	เข่าโค้ง	เข่าตัด	เข่าลอย	เข่าขัด	เข่าตรง	เข่าตั้ง	เข่าเสี่ยง	ถีบสูง	ถีบเล็ก	ถีบตรง	ถีบข้าง	ถีบหลัง	เตะตัด	เตะตรง	เตะเหวี่ยงหลัง	เตะเสี่ยง	เตะฟาด	เตะตัด
1. อวัยวะที่ใช้ เป็นอาวุธ	[+ หมัด]	✓	✓	✓	✓	✓	✓																								
	[+ ศอก]							✓	✓	✓	✓	✓	✓																		
	[+ เข่า]													✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓											
	[+ เท้า]																				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. ส่วนของ อวัยวะที่ใช้	[+ ฟันเท้า]																				✓	✓	✓	✓	✓						
	[- ฟันเท้า]																									✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. วิธีของ อวัยวะที่ใช้ เป็นอาวุธ	[+ วิธีฟัน]									✓				✓												✓					
	[- วิธีฟัน]							✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓							✓	✓	✓	✓	✓
	[+ วิธีตรง, + หลัง]										✓														✓						
	[+ วิธีตรง, - หลัง]	✓	✓	✓												✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓							
	[- วิธีตรง]				✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓						✓	✓										
	[+ วิธีโค้ง]				✓	✓		✓	✓					✓						✓	✓							✓	✓	✓	
	[- วิธีโค้ง]						✓					✓	✓														✓				
	[+ วิธีขึ้น]						✓					✓														✓	✓				
[- วิธีขึ้น]												✓																			

ตารางที่ 6 ความเหมือนและความแตกต่างของชื่อท่าเดี่ยวมวยไทย

วิธีเก็บ ความแตกต่าง	อรรถลักษณะ	ชื่อท่าเดียวมวยไทย																														
		หมัดซ้าย	หมัดขวา	หมัดตรง	หมัดเหวี่ยงหลัง	หมัดคู่ศอก	หมัดเสย	ศอกกลับ	ศอกดี	ศอกตัด	ศอกกระหึ่ม	ศอกงัด	ศอกลับ	เข้าโค้ง	เข้าตัด	เข้าลอย	เข้ายึด	เข้าตรง	เข้าตั้ง	เข้าเสียด	กับสูง	กับรัก	กับตรง	กับข้าง	กับหลัง	เตะตัด	เตะตรง	เตะเหวี่ยงหลัง	เตะเฉียง	เตะท่าต	เตะตัด	
4. ลักษณะ ของการใช้ อวัยวะ เป็น อาวุธ	[+ คลาย]	✓																														
	[- คลาย]		✓	✓																												
	[+ หงายหมัด]						✓																									
	[+ สูง]													✓								✓										
	[- สูง]																		✓	✓		✓	✓	✓								

ตารางที่ 6 ความเหมือนและความแตกต่างของชื่อท่าเดียวมวยไทย (ต่อ)

ชนิดการ ความแตกต่าง	อรรถลักษณะ	ชื่อทำเล็ยมววยไทย																															
		หมัดค่า	หมัดแย็บ	หมัดตรง	หมัดเหวี่ยงหลัง	หมัดชุก	หมัดเสย	ศอกกลับ	ศอกดี	ศอกดีด	ศอกกระหึ่ม	ศอกงัด	ศอกกลับ	เข่าโค้ง	เข่าดีด	เข่าลอย	เข่ายึด	เข่าตรง	เข่าตั้ง	เข่าเฉียง	ถีบสูง	ถีบลึก	ถีบตรง	ถีบข้าง	ถีบหลัง	เตะดีด	เตะตรง	เตะเหวี่ยงหลัง	เตะเฉียง	เตะฟาด	เตะดีด		
5. วิธีการทำท่า	[+ กลีบตันที]		✓																														
	[- กลีบตันที]			✓																													
	[+ หมุนตัว]				✓		✓																					✓					
	[- หมุนตัว]					✓		✓																						✓	✓		
	[+ ...ลอยตัว]															✓																	
	[- ...ลอยตัว]																✓	✓	✓														
	[+ กระแทกซ้ำ]																✓																
	[- กระแทกซ้ำ]																		✓														
	[+ เข่าค่อเนื่อง]																			✓													
	[- เข่าค่อเนื่อง]																				✓												
	[+ นิ้วเท้าจิก]																					✓											
	[- นิ้วเท้าจิก]																						✓										
	[+ หันข้าง]																							✓							✓		
	[- หันข้าง]																								✓					✓			
	[+ สะบัดแข้ง]																																✓
	[- สะบัดแข้ง]																										✓						

ตารางที่ 6 ความเหมือนและความแตกต่างของชื่อทำเล็ยมววยไทย (ต่อ)

ท่อนแขนและมือ ที่สามารถกำ คลาย หงาย และคว่ำ และสามารถเคลื่อนที่ไปข้างหน้า ด้านข้างและด้านหลังได้ ประเภทที่ 2 และ 3 สอกและเข้า ซึ่งเป็นอวัยวะที่อยู่บริเวณด้านนอกของข้อพับที่สามารถงอพับสามารถ เคลื่อนที่จากฝั่งหนึ่งผ่านจุดปะทะแล้วไปจบอีกฝั่งหนึ่ง และสามารถเคลื่อนที่ตรงไป และเคลื่อนที่โค้งเข้าหาจุดปะทะได้ และเท้า ซึ่งเป็นอวัยวะบริเวณหัวเข่าถึงฝ่าเท้าที่มีส่วนประกอบย่อยมากที่สุด คือ ท่อนขา หลังเท้า ส้นเท้า และ ประเภทที่ 4 ฝ่าเท้า ที่สามารถเหวี่ยงและยกขึ้นไปได้สูงและเคลื่อนที่ได้หลากหลายเหมือนกับหมัด สอก และ เข้า นั้นมาใช้ประกอบกับวิธีการต่างๆ เช่น การหมุนตัว การจิกนิ้วเท้า การชกหมัดกลับทันที การกระแทกเข้าซ้ำ เป็นต้น เพื่อทำให้เกิดเป็นท่าเดี่ยวทั้ง 30 ท่าได้

นอกจากนี้ ตารางความเหมือนและความแตกต่างข้างต้นยังแสดงให้เห็นวิถีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธอย่างเป็นระบบที่มีความสำคัญต่อระบบความหมายของชื่อท่าเดี่ยวอย่างมาก ดังตารางที่ 7

วิถีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธ					
+ วิถีผ่าน	- วิถีผ่าน				
	+ วิถีตรง		- วิถีตรง		
	+ หลัง	- หลัง	+ วิถีโค้ง	- วิถีโค้ง	
				+ วิถีขึ้น	- วิถีขึ้น
สอกตัด	สอกกระทู้	หมัดตรง	หมัดเหวี่ยงหลัง	หมัดเสย	สอกสับ
เข้าตัด	ถีบหลัง	หมัดค้ำ	สอกตี	สอกงัด	
เตะตัด		หมัดเขี้ยว	สอกกลับ		
		เข้าตรง	เข้าเฉียง		
		เข้ายัด	เข้าโค้ง		
		เข้าลอย	เข้าเค้ง		
		ถีบตรง	เตะเฉียง		
		ถีบข้าง	เตะฟาด		
		ถีบจิก	เตะเหวี่ยงหลัง		
		ถีบสูง			

ตารางที่ 7 ระบบวิถีของอวัยวะที่ใช้เป็นอาวุธของท่าเดี่ยวมวยไทย

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า ถึงแม้ท่าเดี่ยวหลายท่าจะใช้อวัยวะต่างกันแต่มีวิถีของอวัยวะเหมือนกันซึ่งแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ท่าเดี่ยวที่เคลื่อนที่ผ่านจุดปะทะ ได้แก่ สอกตัด เข้าตัด เเตะตัด กลุ่มที่ 2 ท่าเดี่ยวที่เคลื่อนที่ตรงไปหาจุดปะทะ ได้แก่ หมัดตรง เข้าตรง เข้ายัด เข้าลอย ถีบตรง ถีบจิก ถีบสูง ถีบข้าง ที่เคลื่อนที่ตรงไปข้างหน้า ถีบหลัง สอกกระทู้ ที่เคลื่อนที่ตรงไปด้านหลัง กลุ่ม

ที่ 3 กลุ่มท่าเด็วที่เคลื่อนที่โค้งเข้าหาจุดปะทะ ได้แก่ หมัดเหวี่ยงหลัง หมัดชุก สอกดี สอกกลับ เข้าเฉียง เข้าตั้ง เข้าโค้ง ตะเหวี่ยงหลัง ตะเฉียง ตะฟาด กลุ่มที่ 4 กลุ่มท่าเด็วที่เคลื่อนที่ขึ้นไปหาจุดปะทะ ได้แก่ หมัดเสย สอกงัด ตะตรง ตะดีด และ กลุ่มที่ 5 กลุ่มท่าเด็วที่เคลื่อนที่ลงไปหาจุดปะทะ ได้แก่ สอกสับ

จากระบบดังกล่าว ได้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยมองอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายคนเราว่ามีความแข็งแรง และ รุนแรง เหมือนอาวุธชนิดต่างๆที่ทำจากเหล็ก และไม้ และสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระโดยจะเคลื่อนตรงไปข้างหน้า ข้างหลัง โค้งเบี่ยงไปด้านข้าง ขึ้นไปด้านบนหรือลงมาด้านล่างก็ได้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าอวัยวะของคนเราสามารถนำมาใช้ในการต่อสู้ได้อย่างหลากหลายเช่นเดียวกับอาวุธหลายๆชนิด

ใน 2 บทที่ผ่านมา คือ บทที่ 3 และ บทที่ 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ชื่อท่ามวยไทยไปแล้ว 2 ประเภท คือ คำเรียกประเภทพื้นฐานของท่ามวยไทย กับ ชื่อท่าเด็วมวยไทย และจากชื่อท่าเด็วมวยไทยทั้งหมดนี้ เมื่อนำไปใช้ในสถานการณ์การต่อสู้ที่ประกอบด้วยนักมวย 2 ฝ่าย คือ ผู้ชกและคู่ต่อสู้ จะก่อให้เกิดชื่อท่ามวยไทยอีกประเภทหนึ่ง คือ ชื่อท่ามวยไทยเชิงซ้อน ที่มีองค์ประกอบซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นลำดับต่อไปในบทที่ 5